MÅNEDS-MAGASINET

AMIGA ADVIS

Nr. 5/96 *1. årgang* *13. dec. - 15. jan.* *Vejl. udsalgspris kr. 29,75*

I S S N 1396-8432

RISC & Amiga

Optakt til The Party '96

VI TESTER: JETPilot og BOGRats

Leksikon på CD: Epic Interactive Encyclopedia

LÆS OGSÅ OM:

Teskt-editering generelt, ReOrg 3.11, BeBOX, Spil på vej, Internet-adresser, Kort Nyt og meget mere.

EPIC DATA

Amiga Import - Export - Salg

TLF: 59444470
FAX: 59444270

JULETILBUD!

DraCo
The Nonlinear Workstation

29995,-

DIVERSE PRODUKTER:

Turbo 1220/25 Mhz m. FPU	599,-
Personal Suite CD-rom	199,-
ImageVision REL 1	799,-
ScanDoubler A4000	1595,-
Multifacecard III	595,-
2.5" til 2x3.5" kabel(80 cm)	199,-
8 stiks SCSI-kabel	299,-
Super Buster 11	299,-
16 mb RAM EDO	599,-
32 mb RAM EDO	1395,-
64 mb RAM	3995,-

WWW.EPIC.DK

Se på vores hjemmeside! Der finder du altid de nyeste sladder om Amiga!

OPNÅ 5% RABAT, hvis du fortæller adressen til det danske Aminet - mirror.

phase 5
DIGITAL PRODUCTS

CyberVision 3D - 4 mb	2895,-
CyberVision 3D - 2 mb	2295,-
CyberStorm MKII 68060/50 Mhz	5695,-
CyberStorm MKII 68040/40 Mhz	3195,-
CyberStorm MKII SCSI-Controller	995,-
Blizzard 1230/50 Mhz IV	1595,-
Blizzard 1260/50 Mhz	4495,-
Blizzard 1240/40 Mhz	2695,-
Blizzard SCSI-kit	995,-

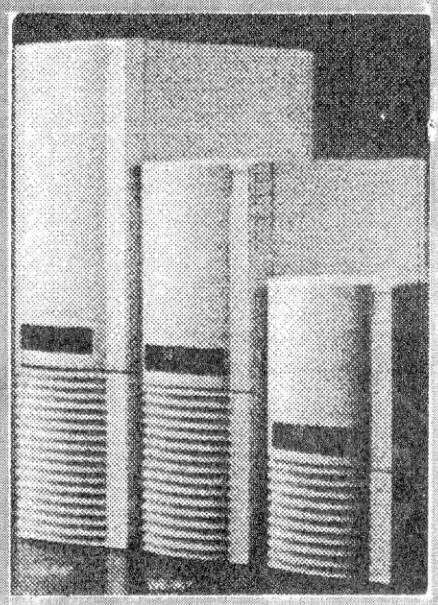

Komplet Xenon til med Zorro Slot, PS og keyboardløsning.

A4000:	2995,-
A1200:	3995,-

VILLAGE® TRONIC

Picasso IV	lev. jul
Picasso II RTG 2 mb	1895,-
Ariadne Netkort	1595,-
Pablo Video-encoder	699,-
Liana 1,8 m	499,-
Liana 5,0 m	599,-
Cobra 68030/33	1399,-
Cobra 68030/40	1499,-
Spitfire 68030/50	1795,-
AS 306 - A500/600	699,-
AS 320 - A2000	699,-
AS 330 - A3000	899,-
AS 340 - A4000	899,-
AS 312 - A1200	899,-
Mainactor Broadcast	1799,-
Mainactor Proff.	499,-
Image FX	1799,-
Ami/TCP	699,-

EPIC DATA

Amiga Import - Export - Salg

Towers of Power!

TLF: 59444470
FAX: 59444270

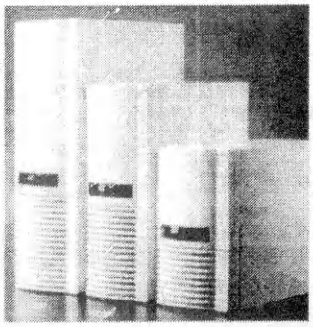

XENON TOWER

A1200: 4295,-
A4000: 3495,-

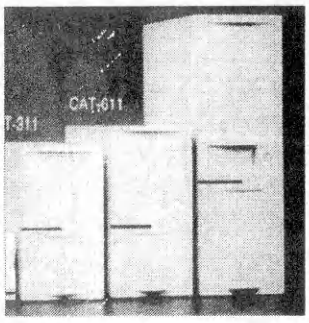

RUBIN TOWER

A1200: 3995,-
A4000: 2995,-

GOLD TOWER

A1200: 3995,-
A4000: 2995,-

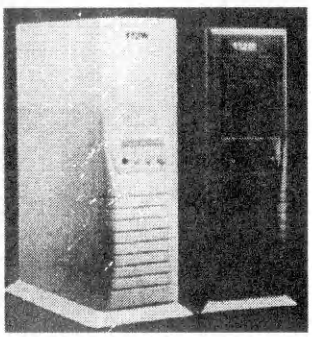

TITAN TOWER

A1200: 4195,-
A4000: 3395,-

ALLE TOWERS ER KOMPLET MED ZORRO SLOTS, KEYBOARD OG PS

SIAMESE AMIGA-PC CONNECT

1295,

PICASSO IV

SE KORTET PÅ THE PARTY '96!

1280x1024 i 16 mill. Farver
4 mb - 64 bit, 45 ns Ultra fast EDO-ram
15,5 Khz - 84 Khz
50 Hz interlace, 160 hz refresh rate.
24 bit flickerfixer A4000, 12 bit A2000, A3000
4 kanals lydmixer.
PCI - kontroller
CybergraphX
Picasso 96
Video for Workbench

Udvidelser:
Video & TV-modul, digital genlock med 100 hz TV
bes
Mpeg Modul
Genlock modul
Pablo II - encoder
Soundmodul med MIDI synths, Wavetable, Surroundsound, Audio DSP
3D- accelerator

3695,-

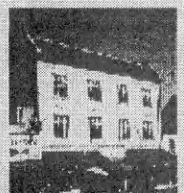

Ahlgade 55, 3
4300 Holbæk
www.epic.dk
info@epic.dk

Amiga Advis

Redaktion
Jan Kronhøj Larsen
Peter Sandgaard Andersen
Thorsten Bo Hansen

~

Layout-kritiker
Joachim Jensen

~

Produktions-udstyr
Amiga 4000/040 m. CyberVision, 18Mb ram samt 1,6 Gb HD

~

Amiga 4000/040 m. 18 Mb ram samt 2,1 Gb HD

~

PageStream3.0i

~

Epson EPL-5500 printer

~

Adresse
Jernbanevej 47
4450 Jyderup
Tlf. 59 27 89 91
Giro 1-647-7761
E-mail: AmigaAdvis@vestnet.dk
Fidonet: 2:236/513.16

~

Skribenter i dette nummer
Anders Drejer
Morten Skov
Ole Friis Østergaard

Forsiden
- er denne gang taget fra omslaget til JETPilot fra Vulcan Software, som vi anmelder sammen med BOGRats i Spil-sektionen.

Leder

Den forvandling der er sket med Amiga Advis fra nr. 1–4 er vi meget glade for, da et A4 blad i rimelig kvalitet var et mål vi ville nå så hurtigt som overhovedet muligt. Her i nr. 5 har vi så puslet lidt med den opnåede "standard" og ellers er vores korttids layout-mål et newyear look her fra '97 af, ikke en total forandring for forandringens skyld, men mere en gennemgang af det opnåede resultat.

Hvad angår farver er det stadigvæk vores mål at kunne bruge dem, men det afhænger af opbakningen til bladet og skal man hellere sætte flere sider i osv. osv. Det vil vi gå og pusle med så vi behersker det hvis vi vil have lidt farver på.

Farver skal I nok ikke forvente der kommer på Amiga Advis lige med det samme. Det er en velkendt faktum at der ikke kommer ligeså mange ting, software som hardware til Amiga'en, som der har gjort.

Men der kommer stadigvæk en del ting og det vil der formentligt blive ved med, det er jo ikke for ingenting at Amiga'en har det største, frit tilgængelige filarkiv på Internettet (Aminet).

Det største problem er nok snarere at distributions- og informations-kanalerne ændrer sig, distributører går væk fra Amiga'en, andre kommer til, Amiga-blade forsvinder, andre dukker op og hver gang skal de "opdage" hinandens tilstedeværelse.

I sidste ende sidder forretninger og forbrugere som måske ikke hører om de nye produkter, hvilket ikke er så smart for Amiga'en når der nu ikke kommer væltende med spil o.l. hver måned.

Derfor er det vores politik, ikke at tage hensyn til om et givent produkt er kommet til Danmark eller ej, da I så har muligheden for at gå til jeres forhandler og gøre vedkommende bekendt med det, så de kan hjemtage det til jer.

Hvorfor nu alt det pladder? Jo, vi har testet 2 nye spil i dette nummer og det viste sig da jeg ringede rundt for at høre om de var kommet til Danmark, priser på dem o.l., at der var et manglende kendskab til dem hvilket overraskede mig.

Det skal så også siges at vi har fået spillene dugfriske direkte fra producenten, men det ændrer ikke noget ved det faktum at nyheds-informationerne ikke altid når helt ud til forhandlere og forbrugere.

Jeg vil lige understrege at dette ikke på nogen måde er ment som en kritik af forhandlerne, men mere som en beskrivelse af et problem som vi og I sagtens kan gøre noget ved for at komme til livs.

Traditionen tro vil jeg her i lederen byde velkommen til Morten Skov, en ny skribent her på "kanalen".

Morten havde jeg snakket med og aftalt at hvis vi fik et spil til anmeldelse, ville han godt anmelde det, men da der var gået et stykke tid hvor han ikke havde fået noget spil at anmelde, skrev han på eget initiativ *Jul+Amiga+Joystik=???*, som vi har taget med i dette nummer i stedet for SPIL PÅ VEJ. – Så har i noget I godt kunne tænke jer at skrive, så gør det endelig og send det til os.

Morten Skov er 16 år og ejer en A1200 20 MHz med 610 Mb HD, som bruges til spil, tekstbehandling og lidt grafik, Morten vil primært anmelde spil.

Jan

Indhold

12

Epic Marketing har netop udgivet en encylopædi (leksikon) på CD-ROM Vi har set det efter i sømmene.

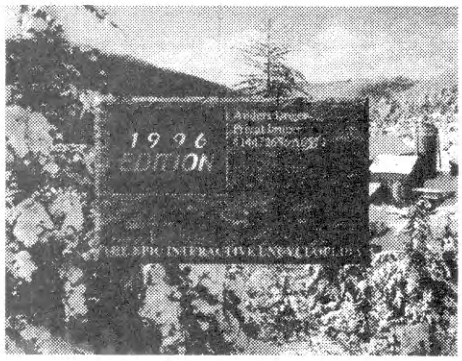

16

I vores Internet-serie er vi denne gang nået til e-posten, så skynd dig at få tændt modemet og computeren!

23

Se et eksempel på hvordan du kan udvide din A1200 til at være lidt mere end "bare" en A1200.

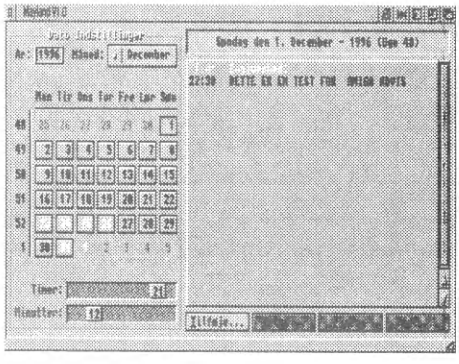

24

Har du svært ved at huske dine aftaler? Hjælpen er kommet i from af det danske program Mayland.

FOCUS

10 RISC & Amiga
26 Tekst-editering, generelt

ANMELDELSER

12 Epic Interactive Encylopedia
24 Cron eller Kalender?

KURSER

16 Helt ud på Internet
20 Hvorfor kende til Shell?

SPIL

29 Jul+Amiga+Joystick=???
30 Vulcan-udbrud

ANDET

8 PIOS, Pakker & Party
14 5% rabat
18 Optakt til The Party '96
23 A1200 "Big Box"
25 Nyt fra ATO
32 Internet-Adresser
32 Konkurrence

ANNONCØRER

2 Epic Data
9 Kiwi Multimedia
15 Betafon
17 Absalon Data
17 PD Bornholm
19 Amiga Soft
33 Scanteam
36 Data Service

Photogenics 2.0 CD-ROM på markedet

Zipperware markedsfører Photogenics 2.0 på CD-ROM.

Det er et førsteklasses 24 bit billed-manipulationsprogram siger de.

Det kræver mindst en MC68020 processor og AmigaDOS version 3.0, 5 Mb fri harddiskplads, 4 Mb fri RAM, samt naturligvis et CD-ROM drev for at arbejde.

Det anbefales at have mindst en MC68030 processor, 10 Mb fri harddisk, 10 Mb fri RAM samt en grafik-accelerator.

Bestilt direkte koster det $179,95, mens opgradering fra version 1.25 kan gøres for $79,95.

Betalingsform samt bestilling kan afgives til:

Zipperware
76 South Main St.
Seattle, WA 98104
Telefon: 001 20 62 23 11 07
FAX: 001 20 62 23 93 95

CD-ROM brænder-kontrol

MasterISO er et program som tillader fremstilling af lyd-CD'er, multimedia-CD'er til alle gængse CD-ROM drev. Desuden understøttes Amiga'ens filnavnelængde på 30 tegn samt filnoter og hvad der ellers hører til Amiga'ens filsystem.

- Programmet er fuldt Intuition-styret og rummer et fuldstændigt ARexx interface.
- ISO 9660 kompatible disks kan fremstilles.
- Håndterer niveau 1 og 2 ISO 9660 filnavne.
- Kan samle fra flere kilder til et enkelt volume.
- Kan udskrive til en MS-DOS el. AmigaDOS partition på en harddisk for senere udskrivning til brænder.
- Anvender AIFF, MAUD og CDDA 16 bits lydformater.

AsimCDFS 3.5

CD-ROM pakke med PD Fred Fish samling. Inkluderer AsimTunes med biblioteker for 16 og 8 bits lyd, samt alle de avancerede playback faciliteter.

Tilfældig afspilningsrækkefølge, sekventiel følge, A-B skift, direkte nummer og skive-benævnelse, skiveidentifikation og katalogiserings-funktioner.

AsimCDFS kan emulere CDTV og CD32. Kan boote fra CD-ROM.

Kodak og Corel PhotoCD understøttes fuldt ud og konvertering af 24 bits IFF kan foregå automatisk fra 192×128 pixelse og op til 3072×2048 pixels opløsning for ethvert IFF kompatibelt program.

Tilbyder adgang til ISO 9660, HighSierra og MacIntosh CD-formater.

Kreerer WorkBench ikoner og er fuldt Intuition-styret og med fuld ARexx understøttelse.

Understøtter ATAPI (IDE) drev for A1200/4000.

Pris for MasterISO: £ 129,95
For AsimCDFS 3.5: £ 49,95
For begge pakker: £ 149,95

Silent PAW igen

Silent PAW har igen begået en kuffert som gør en Amiga-model transportabel.

I modsætning til de i nr. 3 omtalte er denne, til Amiga 600, næsten handy.

Som til 1200'eren er der foruden kuffert, netdel, oplader og indbyggede Duracell DR31 LapTop batterier med Compaq Extended Life Battery som på dette fabrikat. Dette giver en opladnings levetid omkring 1¼ time.

Derudover er der også en PAWStrack MicroTrackBall, samt displayet på 640×480 pixels og 10.4" diagonalt mål.

Med pakken følger strømforsyning 110/220 V, display-driver til LCD'et, Link-It og CrossDOS 6 programpakkerne.

Kassens højde, bredde og dybde er ca. 10cm, 35cm og 30cm. Vægten er omkring 5½ kg, hvilket jo gør den særdeles bærbar.

Prisen har vi ikke fået opgivet, men mon ikke den ligger i nabolaget af den til 1200'eren, altså $ 2.495,95?

Hvis ikke nr. 3 haves, opgiver vi gerne adressen påny.

Sidste nyt i gyseren

VIScorp's overtagelse af Amiga Technologies er stadig uvis, idet de ikke har betalt de lovede $ 20 mill. som de skulle have gjort i oktober ifølge deres kontrakt. Oprindeligt havde de budt $ 40 mill. for en komplet overtagelse af AT, men efter ESCOM's konkurs blev budet ændret til $ 20 mill. for selve teknologien. Imidlertid er VIScorp p.t. lidt "short of money", men de arbejder ifølge Jerome Greenberg fra VIScorp på højtryk for at få skrabet pengene sammen. Hvor meget de mangler, vil han ikke udtale sig om, men mener iøvrigt at de ville få for lidt for pengene i følge den oprindelige kontrakt.

Der er ifølge advokaten David Robinson andre interesserede firmaer, men VIScorp er dog stadig førende i forhandlingerne, og hvis de kommer med en check i morgen i den rigtige størrelse, er de med igen. Han mener samtidigt, at hvis et andet firma skulle rende af med sejren, ville de sandsynligvis give VIScorp teknologien på licens.

Så længe VIScorp ikke har overtaget noget endeligt, kan de ikke lave aftaler/regler for noget, men de forhandler på forhånd med bl.a. Motorola, PIOS, Phase 5 og Schatztruhe om hvilke mål Amiga'en skal nå.

En anden ting der er med til at trække sagen i langdrag, er de forskellige landes regler/love i.f.m. den slags overtagelser – Commodore var jo amerikansk, ESCOM var tysk og nu VIScorp er også amerikansk.

GIF-Toolkit V1.1

Dette er et shareware-program som håndterer GIF v.87a og v.89a animationer som de benyttes af Amiga i forbindelse med WWW.

Det kan manipulere snart sagt enhver parameter i GIF-filer.

Kreerer, viser og manipulerer både enkeltbilleder og multiple som de forekommer i hele GIF-animationer.

Optimering af allerede fremstillede animationer kan foretages.

Understøtter CyberGraphX 8-bit skærme.

Kræver MUI.

Engelsk og tysk sprog.

Amiga WorkBench v2.1 eller højere.

Urban Müller har ikke distribueret dette program på Aminet, men de ca. 80 .lha-pakkede Kb kan downloades under navnet GIFToolkit1_1.lha på flere servere.

Yderligere information kan indhentes via E-mail hos:

Urban Müller:

umueller@wuarchive.wustl.edu eller

Stephan Schupfer:

schupfer@sbox.tu-graz.ac.at

PCx "CrossPC"

En Intel-maskine emulator er løbet af stabelen for aptering.

Den fortolker 80686 samt Pentium instruktionssættene.

En DEMO-disk kan fås somme steder og programmet skulle groft sagt være 3½ gange så hurtigt som Emplant's e586DX emulator i protection mode som f.eks. Windows og DOOM benytter.

I DOS-mode skulle det være ca. 5 gange så hurtigt.

DEMO'en begrænser sig til at kunne styre en 8 Mb partition, kan ikke skrive til disketter og har ikke lydkort-understøttelse.

Hvad der for nuværende virker med MC68020 el. højere er:

- Multiple vinduer understøttes.
- CPU transscription samt TURBO.
- Videokort understøttelse.
- Valg af gemte skærmmodi.
- ASPI-følgende SCSI håndtering.
- Kan montere AmigaDOS partitioner fra PC-siden.
- CD-ROM understøttelse.

Hvad som ikke virker:

- Kreation af custom-BIOS.
- Understøttelse af Windows 3.11/95 og OS/2.

PCx forsendes med en gyldig kopi af Amiga Megatrend's "AmiBIOS".

Pris £ 49,95.

For yderligere oplysninger:

E-Mail: ***bsoft@wildnet.co.uk***

PIOS, Pakker & Party

PIOS

Som nævnt i sidste nummer har vi kikket på BeBOX'en fra PIOS og det ser da også meget fornuftigt ud hvis man er Mac-ejer.

Det nye i BeBOX'en er at den vil køre med et flerprocessor-system, ellers er resten hvad man vil kalde for en Mac computer.

Til den kommende BeBOX er der ved at blive lavet et styresystem der sjovt nok kommer til at hedde BeOS. Dette BeOS laves af nogle udbrydere fra Apple og er tiltænkt som fremtidigt styresystem på BeBOX'en samt som en alternativ mulighed for Mac-brugere.

PIOS har tænkt sig at de kommende PowerPC-Amiga'er skal have en vis sammenspilsrolle med deres BeBOX, de ved bare ikke hvordan, og det er der ikke noget underligt i da det kræver at man ved helt nøjagtigt hvad det er man skal tilnærme sig.

Men uanset hvor rigtigt det så end er, betyder det at BeBOX'en ikke er specielt interessant før der er sket en afklaring på salget af Amiga'en og at Amiga'ens fremtid er blevet bestemt.

Ved Computer '96 i Köln, skulle VIScorp have været og fortælle om Amiga'ens fremtid. De var der også, men et pressemøde blev det ikke til. Dette skyldes nok at der ikke var noget at holde pressemøde om, se kort nyt.

Det mest interessante var at phase 5 havde alieret sig med nogle japanere til fremstilling af A\Box'en, som de oplyste at de regnede med at være færdige med omkring april/maj, men hvornår den kommer i handelen vidste de ikke.

Ydermere oplyste phase 5 at de har bygget en fabrik til deres produktion. Dette skulle bl.a. betyde en mere rettidig og stabil levering samt en lavere pris da de nu ikke skal sende deres produkter rundt omkring i verden for at få dem lavet.

Pakkerne

Findes julemanden? Det spørgsmål har jeg spurgt mig selv om da jeg var en lille irriterende dreng (nu er jeg stor), men her for et par dage siden modtog jeg 5 disketter, hvorpå der var et slideshow blandet af billeder fra Duke Nukem og tekst som "A 3D Realms-VIScorp Team Production, minimum requirements 4 Mb RAM, 32 Mb HD, 040-AGA, available Xmas'96, RRP 34.99 £", så findes julemanden???

Problemet er bare, at det ville være ret underligt hvis et firma som VIScorp ikke ville råbe højt om det, på samme måde som det ville være ret underligt hvis VIScorp skulle begynde at "ombringe" lyssky konverteringer af andres spil, på samme måde som dem der lavede demo'en af Myst til Amiga'en.

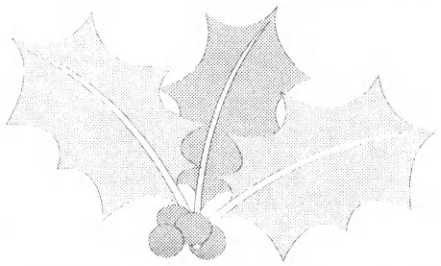

Nu er det heller ikke det sværeste at lave et slideshow med billeder, også her til julen '96 – nej jeg tror stadigvæk ikke på julemanden, men kan da håbe.

Har Amiga'en og Julehandelen noget tilfælles? – både ja og nej.

Vi spurgte rundt omkring:

Absalon Data regner ikke med noget specielt, mens Betafon regner med at de kommer til at løbe lidt stærkere end ellers, men hvad der skal være julegaver og hvad ikke, havde de ikke nogen idéer om.

Kiwi Multimedia glæder sig mere til efter julen når div. bløde pakker er blevet konverteret til penge, så de kan blive omsat i hardware.

Scanteam forventer et mindre mersalg, ikke specielt til julegaver, men mere de gaver man nu køber til sig selv, derudover regner de med at CyberVision64/3D-kortet vil komme på hylderne sidst i december.

Data Service forventer ikke noget specielt julesalg, men kunne da godt tænke sig at blive positivt overraskede.

Amiga Soft regner ikke rigtigt med noget specielt julesalg og det er nok en generel ting for postordre Amiga-forhandlere fremfor Amiga-forretninger, da det som bekendt er andre der giver éen gaver og da de fleste nok kræver et vist kendskab til hvad man køber som gaver for at give det væk.

Der er nok flere forældre der med gru husker deres børns hysteriske latter sidste år, da de fik købt Osvald til dem i stedet for Gloom.

Epic Data regner heller ikke med et mersalg her op til jul, men de glæder sig til The Party hvor de glæder sig til at hilse på Amiga-folket.

Party'et

The Party og Epic Data samarbejder ydermere i år om at få et netværk op at køre, specielt beregnet for alle Amiga-ejere med netkort, så vi må håbe at det går godt.

Udover Epic Data regner Amiga Soft og Kiwi Multimedie også med at dukke op, så med lidt held skulle der komme flere forhandlere, i modsætning til sidste år hvor kun Epic Data var tilstede.

I modsætning til sidste år dukker der også et Amiga-blad op i år – det er nemlig OS. Vi har snakket lidt med Epic Data om at låne et lille hjørne af deres stand og da sådan en koster mange penge, så er vi helt med på en deler.

På gensyn til The Party 1996. □

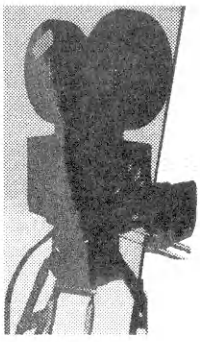

Kiwi Multimedia

Kiwi Multimedia ønsker jer alle god jul og godt nytår

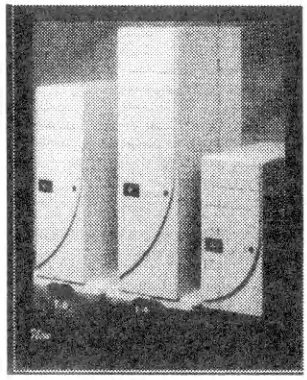

Comet

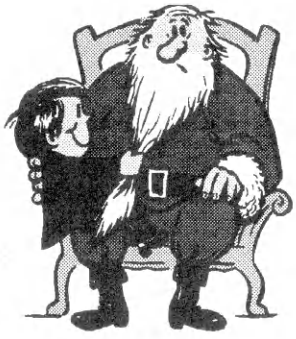

Amiga Towers fra Eagles

Gold

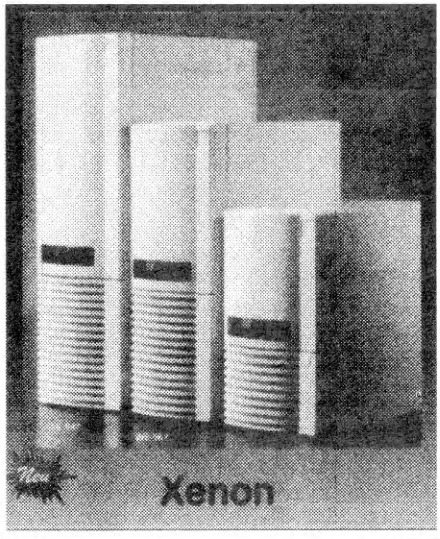

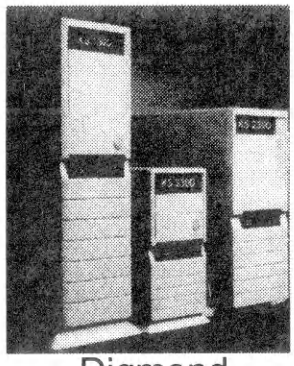

Diamond

Speciel Tilbud

	NU !	Før
CyberVision 64 4MB	1.995	2.850
Retina BLT Z3 4MB	2.195	3.995
HARDDISK		
Quantum 3.2 GB	2.495	2.795
Quantum 3.8 GB	3.145	-------
Maxtor 1.3 GB	1.465	
Maxtor 1.6 GB	1.695	
Maxtor 2 GB	1.995	

Amiga Towers fra Eagle

for Amiga 1200 & 2000 & 4000 & 4000TE

Titan	1.995
Xenon	2.100
Gold	1.950
Diamond	1.800

PC Keyboard Adapter for alle Amiga'er
Kr. 495 ved køb af Tower. Ellers Kr. 595

Accerator kort til Amiga

CyberStorm 68060 MK II	Ring !
CyberStorm 68040 40 Mhz	3.495
Blizzard 1260 50 Mhz.	5.195
Blizzard 1240T 40 MHz	Ring !
GVP 68060 50 MHz+SCSI	7.995
KIWI T-Rex 68060 50 Mhz med SCSI-2, 20% hurtigere end CyberStorm 68060	Ring !

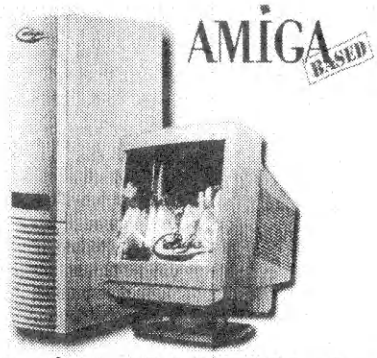

Siamese System

Kør PC software på din Amiga.

Læs mere om det I Amiga Advis nr 1.

Pris. 1.495

Harddisk Ring !
CD-Brænder Ring !
Dat streamer Ring
Printer Ring !
Genlock Ring !
Amiga Software Ring !
Evt. Spørgsmål Ring !

Alle priser er I Dkr incl. Moms. Der ydes 1 års garanti på alle vore nye produkter. Forbehold for trykfejl og prisændringer.

Amiga 4000TE Nu kun Kr. 12.495

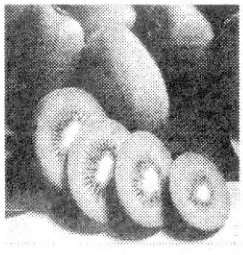

KIWI MULTIMEDIA I/S
Film & Videolaboratorium
Lerager 60
DK-3600 Frederikssund, Denmark
Tel: 20-994689 & Fax/Tel 47-389638

KIWI MULTIMEDIA I/S
Film & Videolaboratorium Technique
Hvidovrevej 128, OPG 15, 1TV
DK-2650 Hvidovre, Denmark
Tel: 36-480089

RISC & Amiga

■ *Af Thorsten Bo Hansen*

Med afvikling af megen lyd og grafik samtidigt stilles efterhånden store krav til processorkraft. Amiga'ens løsning med custum-chips har aflastet processoren så dennes ydelse har kunnet synes af mere. Løsningen har dog ikke været specielt energi-besparende. For tiden snakkes meget om RISC-processorer, men hvad har det med Amiga'en at gøre?

Ny maskin-arkitektur nødvendig

Det har gennem en årrække været kendt at hovedparten af den tid gennemsnitsprogrammer løber, foretager de forholdsvis simple ting.

Men de komplicerede ting som indimellem har skullet foretages, har så været valgt at lade foretage i hardware styret af microprogramkode.

Fordelen ved dette er at instruktionerne ligger tæt på stedet hvor de skal bruges, nemlig på selve CPU'en.

Til gengæld skal hver instruktion adskilles fra hverandre ved en langsommelig afkodningsproces.

Gøres denne "langsommelighed" hurtigtvirkende med mere fart på processoren, løber denne nemt varm og alle de ledningsforbindelser som også skal til, giver et højt energiforbrug.

Hukommelsen risikerer også ved blot at sætte farten op på processoren at blive overhalet indenom.

Disse vanskeligheder har været forsøgt omgået på flere måder.

F.eks. ved at pipeline instruktionsopsamling, fortolkning af og eksekvering i flere adskilte processer, har det kunnet se ud som om processoren ved en lavere cyklus-frekvens har fået større ydeevne fordi der, mens den ene instruktion blev eksekveret, blev lagt en ny klar til eksekvering umiddelbart efter, når det kom til et nyt clock-signal.

Og den langsomme hukommelsestilgang er søgt forbedret ved at gemme de sidst benyttede program- og brugerdata i en cache på selve chip'en.

Men det ser nu ud som om dagene er talte for denne strategi med at have enhver datamanipulation gemt i hardware som så fortolker brugerens program og dernæst udfører det. Den mængde transformator og blæser, det ene med det andet, som skal til for at holde en højtydende maskine kørende, passer sig efterhånden ikke mere, og slet ikke for en maskine som skal kunne ligge på lårene f.eks. Det er ved at være slut med CISC, Complex Instruction Set Computers.

Det nye som er en "gammel" ide

Før den eksploderende udvikling af processortyperne som MC680x0 med microprogramkode, var det faktisk ofte sådan at programmer blev udviklet meget tæt på det isenkram de skulle afvikles på. Der var heller ikke ordentlige compilere som kunne virke som standardiserende led for programmørernes kontakt med maskinerne.

Men sådan er det ikke mere. Compiler-producenter har også udviklet sig kolossalt. Og på mange måder har den måde Amiga 1000 for 10–11 år siden blev skruet sammen på med custom-chips for aflastning af CPU'en og et resident operativsystem som styrede al ind og ud ved hjælp af lister, været banebrydende for tænkningen i operativsystemer.

IBM har blandt andre, mestendels intitutter ved universiteter, forsøgt sig med generelle processordesigns byggende på den oprindelige datamaskines virkemåde. Enhver instruktion skulle hentes ind udefra som tænd og sluk for kontakter. Stribevis af registre hvis relation til hinanden og til hukommelsen afgjordes af programmøren.

Ud af dette arbejde er afkastet nogle standard oversættelses- og aflusningsværktøjer og dette har været baggrunden for at Apple, IBM og Motorola kunne enes om at udveksle erfaringer og koordinere arbejdet på en helt ny processor af RISC-typen, altså stærkt reduceret instruktionsantal.

I løbet af et par år blev processoren tilvejebragt med den nødvendige software til at indpasse den i så mange systemer som muligt.

Hastighedsforøgende tiltag

Enhed til bestyrelse af hukommelse, flydendetal osv. er placeret på selve processoren, ligesom cache og busbestyrelse ligger så tæt integreret som muligt. Desuden kan processorerne arbejde på parallelt forløbende programdele og er forberedt til samarbejde med flere processorer for parallel processering. Det kan forekomme som om mulighederne er mere åbne end fantasien for deres anvendelse for nuværende. Hvad der har været standard for processorkraft til egentlige workstations, bliver nu tilbudt enhver som kan afse fremtidens forholdsvis overkommelige pris til en fuldt integreret, lyd/levende billeder-fremviser og kommunikationsmaskine hjemme i stuen.

For ikke at tale om muligheden for at lave sit eget tidsskrift og redigere egne videoer.

Hopproblemets afhjælpning

Ved pipelining vil der altid være et problem med betingede hop, fordi der bygges på en vis forudsigelse af hvor programmet skal henad ved næste instruktion. Denne skal jo ligge forberedt til eksekvering ved næste clock-signal.

Hvad problemet kan bestå i, kan måske anskues ved følgende:

En instruktion kan hedde "hvis der sker noget på tastaturet, så..." eller "hvis der sker noget med musen, så...".

Den slags betingede forgreninger er faktisk mellem en fjerdedel og halvdelen af ethvert gennemsnitsprogram.

Man kan også forestille sig den have

formen,- så længe der ikke sker noget, så fortsæt. Denne form kaldes sædvanligvis en travl venten og dette er ofte ikke så smart, selvom effekten med et betinget hop kan synes mage til foregående eksempel.

Tænk på at klikke med højre musetast. Dette eksekverer en travl løkke som først forlades når tasten slippes. Hvis du henter et rullegardin ned fra menubaren øverst, vil musepointerens position blive aflæst når du slipper den og hoppets retning afgøres da efter princippet, en, var det ikke det ene punkt, var det måske det næste,- test.

Skal der flyttes om på nogle skærmpixels må man tro det kan ske med en vis fart. Eller ligesådan hvis en side skal formateres til udskrift.

Og det måske ikke mindst spændende er at disse processorer kun bruger en femtedel af den effekt som en konventionel CISC processor skulle bruge.

Firmaet Silent PAW som har specialiseret sig i slæbekabinetter til A1200, får måske endelig chancen for at lave en rigtig LapTop maskine som kan arbejde mere end en times tid ad gangen, uden adgang til stik i væggen.

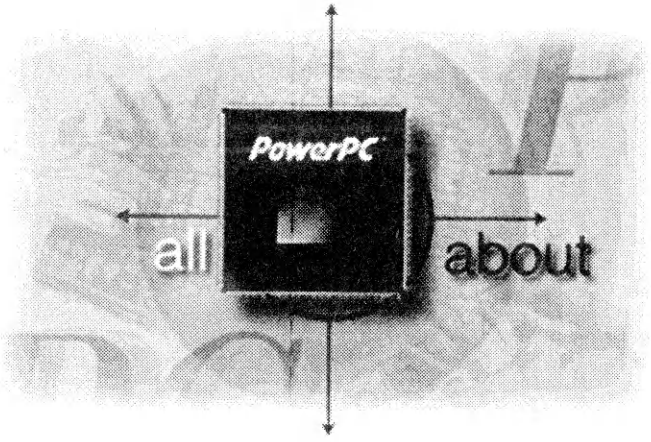

Denne måde at vente på er dødbringende for pipeline-princippet på processoren, så derfor kan PowerPC processorerne have betingede forgreninger ventende eller omdirigerede, de kan så at sige springe fra den ene "produktlinie" til den anden.

Dette fører dem ret tæt på idealet om éen instruktion på éen cyklus. F.eks. vil en PowerPC 604-chip med clock på 133 MHz under de fleste omstændigheder kunne køre lige op med eller udkonkurrere en Intel pentium chip på 200 MHz.

Således kan de formentligt integrere nogle af de funktioner som på Amiga'en hidtil har været overladt custom-chip'sene. Dette kan have betydning for hvad der er videoram og hvad der ikke er, det vil nemlig være hele den samlede hukommelse som kan anvendes til formålet.

Øgede busbredder

På chip'en PPC 603e er adressebussen på 32 bits ligesom på MC680x0 men databussen er på 64 bits. Der kan fyldes to registre med et smæk. Og 604e processoren har en databus på 128 bits.

Amiga, PowerPC & firmaerne

Det tyske firma **Phase 5,** som siden 1992 har produceret accelerator- og andre kort til Amiga bl.a., er så forgabte i Amiga'ens operativsystem som hver af læserne må formodes at være.

De har derfor besluttet at sende et kort på markedet med både en PowerPC-processor *og* en MC68060-processor, som begge har fuld adgang til hukommelsen.

Fordelen ved dette er at de, mens de udvikler på deres rene PowerPC-maskine med enten 604e eller 603e processoren, kan have aftaler med softwareproducenterne om at eksperimentere med at flytte deres programmer over på PowerPC'en, skridt for skridt.

Selve operativsystemet styres dog stadig af den hidtidige Amiga-opbygning.

Samtidig laver de nu kort til Applemaskiner, så deres erfaringer med dette operativsystem bliver formentligt implementerede på de rene PowerPC-maskiner de nu er begyndt at benævne A\BOX. På denne måde bliver det måske muligt at clicke sig med musen fra Apple til OS/2 og Windows95 og til Amiga på den samme maskine,- perspektiverne er det indtil videre lidt vanskeligt at helt at få hold på.

Men den første udvikling er gået over at **Phase 5** har udviklet nogle særlige biblioteker som skal forbinde CISC- og RISC-æraen for Amiga.

Forholdet mellem hvad der overlades det gamle customchip-princip og hvad nye chips skal tage sig af kan man let forestille sig må ændre sig undervejs, og bibliotekerne må da opdateres.

For godt og vel et års tid siden meldte også Amiga Technologies sig på banen som deltagere i udviklingen af en maskine baseret på PowerPC. Imidlertid ser det for tiden ud som om deres rolle ligesom VIScorp's er at være lidt som tilskuere til bagtæppet, bag kulissen.

Amiga Technologies har givet licens til produktion af A4000 til Quickpak i amerika, men det som f.eks.

Phase 5 havde sat næsen op efter, et massivt udbud af lagervarer til særdeles konkurrencedygtige priser, ser ikke ud til at blive et indfriet ønske. **Phase 5** er naturligt nok bange for at interessen for Amiga skal forsvinde totalt, hvis forbrugerne mener de bliver holdt hen med snak. Dette kunne et forøget udbud af godt afprøvede Amiga-modeller måske havde rådet bod på.

PIOS forhandler i Europa en maskine de kalder BeBox med et nyt operativsystem de kalder BeOS.

Men et fortvivlet kald på softwareudviklere dette efterår, tyder på at de har glemt at alliere sig med softwarehusene om at flytte deres programmer over på den nye platform. Tilsyneladende er BeBox'en, skønt baseret på PowerPC-processor, mere at ligne ved en Mac PowerPC end en Amiga. □

FÅ EN REKLAME MED
I AMIGA ADVIS!
-
RING
59 27 89 91
OG HØR NÆRMERE!

THE EPIC INTERACTIVE ENCYCLOPEDIA

■ *Af Anders Drejer*

Det engelske firma Epic Marketing har udgivet et leksikon (til oplysning for alle dem der er yngre end 20 år, skal jeg huske at fortælle, at leksikon er et ældgammelt ord, som betyder det samme som encyklopædi) og de sparer ikke på krudtet i deres annoncer i de engelske Amiga blade. Tilfredse kunder udtaler: "Den mest brilliante ting jeg nogensinde har set" og "Det er uden tvivl den bedste CD jeg har købt i meget lang tid" eller "Alt jeg kan sige er WOW!". Er der noget om snakken? Lad os se på sagen.

Med Amiga'ens evne til at behandle data, billede og lyd, CDROM'ens store lagerkapacitet samt et stigende antal "high-end" maskiner (harddisk, accelerator-kort og ekstra RAM) kunne det jo kun være et spørgsmål om tid, før det første "rigtige" Amiga-leksikon ville blive udgivet. Nu er tiden kommet og det samme er THE EPIC INTERACTIVE ENCYCLOPEDIA. EPIC er et engelsk software-firma, som har specialiseret sig i at udgive software på CDROM. Tidligere har det mest været opsamlinger med spil, billeder, clipart , musik o.s.v., men nu er de første "rigtige" programmer kommet og flere er lige på trapperne.

EPIC's leksikon findes i tre versioner: En DELUXE AGA version som kræver en A1200 eller A4000, harddisk, et CDROM-drev og min. 4Mb RAM. Desuden findes en LITE EDITION version som kræver en ESC/AGA Amiga (A500+/A1200/A4000), harddisk, CDROM-drev og min. 2Mb RAM og sidst (og mindst) en diskette-version som kører på alle Workbench 2 og 3 Amiga'er med to disk-drev og 1Mb RAM. Den sidste version indeholder kun tekst. Den testede version er Deluxe AGA versionen.

Installation

Indstalleringen foregår nemt v.h.a. et installer-script – et til AGA-versionen og et til Lite-versionen. Under installeringen oprettes en skuffe på din harddisk, hvor visse filer så lægges over, ligesom der gøres plads til ekstra data (mere herom senere). Programmet startes så fra harddisken, men CD-ROM'en skal dog være i CDROM-drevet.

Når man har indstalleret programmet, kan man jo passende kaste et blik på den medfølgende manual, som er i "CD-format" og på 14 sider. Manualen indeholder kun de allermest nødvendige oplysninger, men der er dog en Read.me-fil i AmigaGuide-format som ligger i den nys oprettede skuffe på harddisken, og der er lidt flere oplysninger i. Manualens tryk er ikke alt for god, faktisk virker den som en dårlig fotokopi. Billederne er lavet med en rasterteknik der gør, at de ser bedst ud, hvis man holder manualen mindst en halv meter væk fra øjnene, og så kniber det lidt med at læse teksten.

Nå – væk med manualen, og lad os få startet programmet op. Straks toner nogle flotte 256-farvers billeder frem på min skærm, ikke i min normale Multiscan Productivity mode, men i HighRes Pal Lace Flimre Flimre mode! Tilbage igen og starte det program op som hedder Setup for at vælge en anden skærm-mode. Men nej – ingen mulighed for at stille nogen skærm-mode. Surt, men det er der så bare ikke noget at gøre ved. Tilbage til start-menu'en igen. Her kan så vælge mellem "Encyclopedia", "Media Show", "Hotlist Manager", "Explorapedia" og "Credits".

Encyclopedia

Encyclopedia-delen er stedet, hvor man kan slå ord op, se billeder o.s.v. Encyclopedia-skærmen består af flere vinduer – et til alle opslagsordene, et til ordfor-

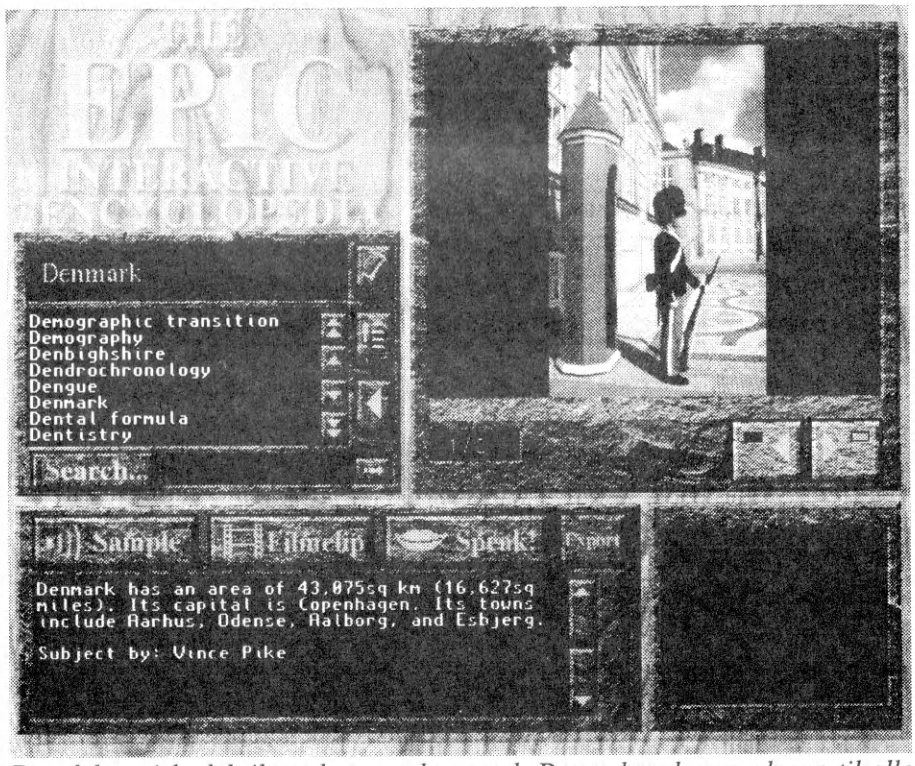

Det elektroniske leksikons kommandocentral. Det er her der er adgang til alle oplysningerne.

klaringen, et til billeder og et til animationer. Der er desuden fire knapper til henholdsvis samples, filmclip, speak og eksport. I knappen for samples og filmklip er der en lille "lys-diode" som lyser rødt, når der er hæftet en sample eller en animation til emnet. Antallet af animation og samples er lidt skuffende, men man har selv mulighed for at tilføje nye ord, billeder, samples o.s.v. Der er i øvrigt nogle spilleregler der skal overholdes, hvis man selv tilføjer nye ting, bla. størrelsen på billederne og antal farver. Her er det meget skuffende at konstatere, at billederne til emnerne kun må være i en 16 farvers gråskala – i en AGA-version!! Brugerfladen er en 256-farvers skærm, så må man vel også kunne forlange, at få vist billeder i 256 farver. Det er en af de ting, der absolut skal rettes op på. At animationerne skal holdes i 16-farvers gråskala er mere fornuftigt af hensyn til størrelse og hastighed.

Hvis man aktiverer "Speak" vil man få læst teksten op v.h.a. Amiga'ens Speech-funktion. Selvom stemmehastighed og -leje kan justeres i et eksternt program, er denne funktion, efter min mening, ikke særlig anvendelig. Speech-funktionen egner sig nemlig ikke til almindelig tekst. Hvis man skal have fuldt udbytte af speak-funktionen, skal alle ord staves på en bestemt måde, der gør udtalen korrekt, men så er teksten ikke læsbar.

En af de vigtigste funktioner er selvfølgelig søgefunktionen. Den er rimelig hurtig, med mindre man søger efter et ord i alle tekster. Hvis man f.eks. søger på ordet DENMARK vil man hurtigt få vist teksten om Danmark (det er ikke ret meget) og de medfølgende billeder. Hvis man derimod søger på ordet DENMARK med SHIFT-tasten aktiveret, søger man efter ordet DENMARK i alle tekster, altså ikke kun i "emne-listerne", og så kan man godt sætte lidt kaffe over, se TV-Avisen og lufte hunden, for det går langsomt. I min test løb min tålmodighedhed ud efter 30 min., da var kun ca. 3/4 af teksterne gennemsøgt.

Når man ser en tekst, hvor der er ord som er skrevet med store bogstaver, betyder det, at ordene er relaterede til andre emner, og hvis man klikker på sådan et ord, vil man blive ført over til det relaterede emne – det er en god og brugbar funktion. En anden smart funktion er muligheden for at eksportere et emnes tekst, billede og samples eller at få det udskrevet på stedet. Nok om Encyclopedia-delen og tilbage til hovedmenu'en.

Media Show

I Media Show kan man vælge mellem seks forskellige emner, bla. biologi, sport og transport. Når man klikker på et af emnerne, starter et slide-show op med flotte billeder i 256 farver og en stemme fortæller om det valgte emne. Der er ingen tvivl om, at hvis man viser det til en af sine venner, vil det imponere, men det fylder meget, og den plads kunne jo have være brugt til nogle flere billeder (i farver!) i Encyclopedia-delen.

Explorapedia

Denne del er (kun) for børn, men viser lidt om programmets muligheder. Ligesom i Media Show kan man vælge mellem seks emner, f.eks. rumfart og musik. Nede i bunden af billederne har man to valgmuligheder, nemlig Play og Learn. Hvis man vælger Play, kan man klikke på forskellige ting på billedet om det valgte emne f.eks. kan man klikke på guitaren i emnet om musik, og straks begynder guitaren at vride sig, samtidig med at det flyder heftig rock-musik ud af dine højtalere. Hvis man vælger Learn-funktionen, vil man, når man f.eks. klikker på den før omtalte guitar få en ny skærm frem med billeder af andre instrumenter og en kort tekst om samme emne. Desuden kan man klikke på en "more related subjects"-knap, der fører en over i Encyclopedia-delen, hvor der så kun er ting der er relateret til emnet "Instrumenter".

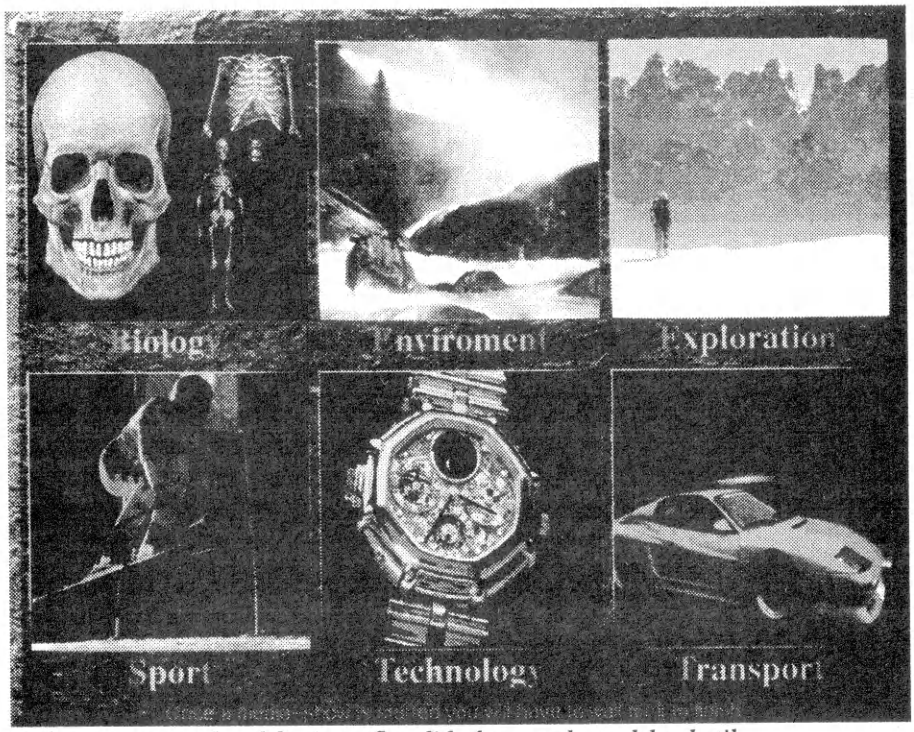

Vælg et emne, og du vil få vist et flot slideshow med engelsk tale til.

Hotlist Manager

I hotlist manager kan man oprette en slags database over forskellige emner, forstået på den måde, at man laver en liste med alle relevante ting om et emne f.eks. rumfart. Hvis man så på et tidspunkt søger informationer om rumfart, kan man gå ind i hotlist manager-delen, hente rumfarts-listen – og så behøver man ikke lede i emner der er irrelevante. Man skal dog ikke glemme, at det tager lang tid at lave sådan en liste. I Encyclopedia-delen er der i øvrigt en link til Hotlist manager'en, så man kan tilføje nye ting til en liste, hvis man opdager noget man godt vil have med.

Konklusion

Det kunne måske godt lyde, som om jeg synes, at THE EPIC INTERACTIVE ENCYCLOPEDIA er et dårligt produkt, men det er ikke tilfældet. Der en en del ting der bør rettes – det vigtigste er muligheden for at bruge farvebilleder i Encyclopedia-delen samt hurtigere søgefunktion, hvis man vil søge i alle tekster efter et bestemt ord.

En ting EPIC Marketing skal have ros for, er deres gode service. Ca. en uge efter jeg havde indsendt mit registreringskort, modtog jeg en diskette med 2000 nye emner, samt en rettelse til selve programmet der gør, at det åbner en skærm i samme mode som Workbench'en (så man slipper for den før nævnte HighRes Pal Flimre Flimremode). En ikke uvæsentlig ting som er med på EPIC's CDROM'en er et Uninstall program. Det burde være standard!! Det skal de også have ros for.

Det at man selv kan tilføje nye ting, åbner store muligheder, bla. via Internettet, og det opfordrer EPIC Marketing da også til, så man må vel forudse, at man inden længe kan downloade masser af data på nettet (ftp.globalnet.co.uk/epic/). Hvis man ikke har modem og adgang til Internettet, kan man bestille datadisketter hos EPIC Marketing til £ 2,99 pr. diskette plus porto. Datalister bliver opdateret en gang hver uge.

EPIC Marketing har flere ting klar i løbet af kort tid bla. Verdens fugle, Berømte mennesker, Insekter, Teknologi m.m. Om de kommer som selvstændige programmer eller som data-disketter er jeg ikke klar over.

THE EPIC INTERACTIVE ENCYCLOPEDIA er set hos BETAFON til kr. 259,-.

PS: Fik jeg sagt, at det hele foregår på engelsk? □

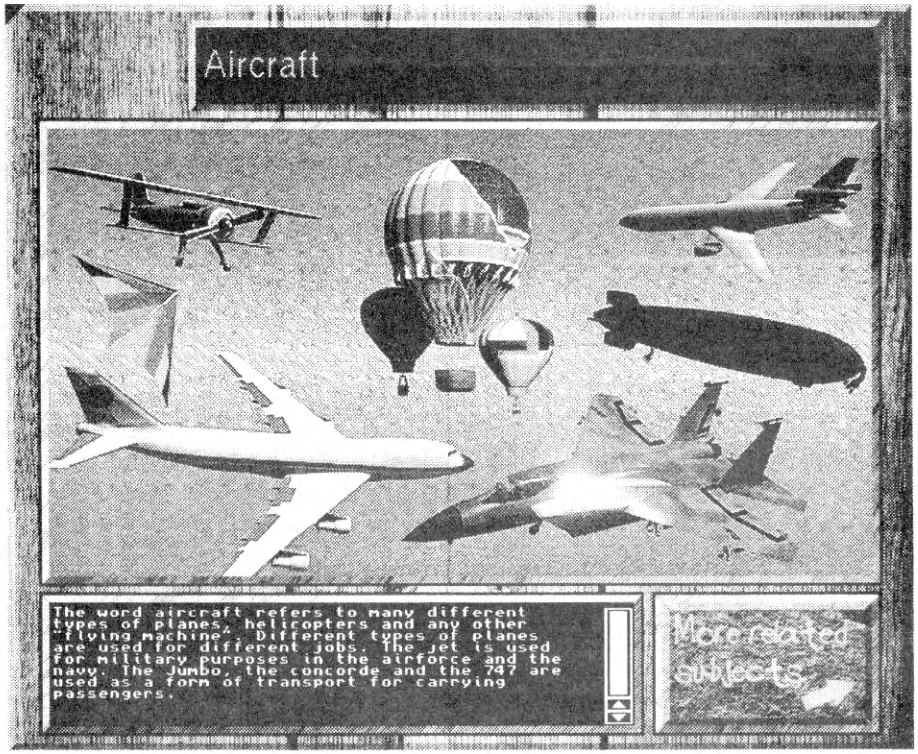

Her er vi kommet en tur i børneafdelingen – emnet er flyvemaskiner...

5% Rabat til vore abonnenter

■ Til vores abonenter har vi fået arrangeret, at man med sit abonnement-nr. på Amiga Advis, kan opnå en %-rabat på forskellige Amiga-produkter, hos forskellige forhandlere.

For postordre-firmaernes vedkommende vil det forgå på den måde, at I oplyser jeres abonnement-nr. ved køb af de omfattede produkter – forhandleren vil så kontakte os med henblik på en bekræftelse af nummeres rigtighed.

Ved køb i en butik skal i medbringe det medsendte abonnements-kort, som bevis for jeres abonnentskab på Amiga Advis.

Til hvert nyt Amiga Advis der udkommer vil der medfølge et nyt abonnements-kort så længe denne ordning kører.

De tilbud som forhandlerne yder til abonnenterne gælder kun det aktuelle nr. af Amiga Advis, dvs. at de ***nedenstående tilbud gælder fra den 13/12-96 til den 15/1-96***, begge dage inklusive.

Scanteam yder 5% rabat på:
CyberSCSI-modul MKII
15" Ultra DG15
17" Ultra DG17
Maxon Cinema 4D
Storm C Starter Bundle
CD-ROM-drev SCSI 4,4*speed
1,3 GB SyQuest-Drev
Brother 760 PS Laser-printer
Se desuden deres reklame side 33.

Amiga Soft yder 5% rabat på:
Alle lager-varer
Se deres reklame side 19.

Data Service yder 5% på:
CyberStorm MK-II 040
Blizzard 1240-T
Se deres reklame side 36

Kiwi Multimedia yder 5% på:
Alle deres Towers på nær Diamon
Keyboard-apdapter
Se deres reklame side 9.

Epic Data yder 5% rabat på:
Gold-, Xenon-, Titan-, Rubin-Tower
Se deres reklame side 2-3.

Absalon Data yder 5% på:
Alle harddiske
Se ders reklame side 17.

Da det er første gang vi forsøger os med en sådan ordning, vil der givetvis opstå startproblemer, så hjælp os med at få det til at fungere.

Med venlig hilsen

AMIGA ADVIS

Vi beklager at vi i sidste nummer kom til at skrive *Epic Soft* – der skulle naturligvis have stået *Epic Data*.

Bliv medlem!

Ca. 1 gang om måneden vil du så modtage en ny prisliste, samt masser af klub-tilbud på hard- og software. Sæt et eller flere krydser på kuponen herunder. Et helt års medlemsskab pr. klub koster kun

kr 98,-

AMIGA MAGIC

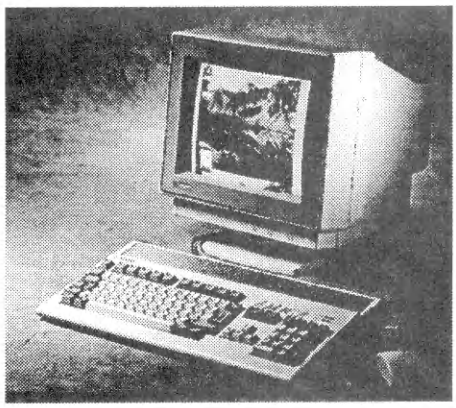

Pakken indeholder:

Amiga 1200
Digita Wordworth v4SE
Digita Print Manager v1.2SE
Digita Datastore v1.1
Digita Organiser v1.1
Photogenics v1.2SE
Personal Paint v6.4
TurboCalc v3.5
Pinball Mania
Whizz

Pris uden monitor 3495,-

Prøv vores homepage www.betafon.dk

INTERNETSOFTWARE

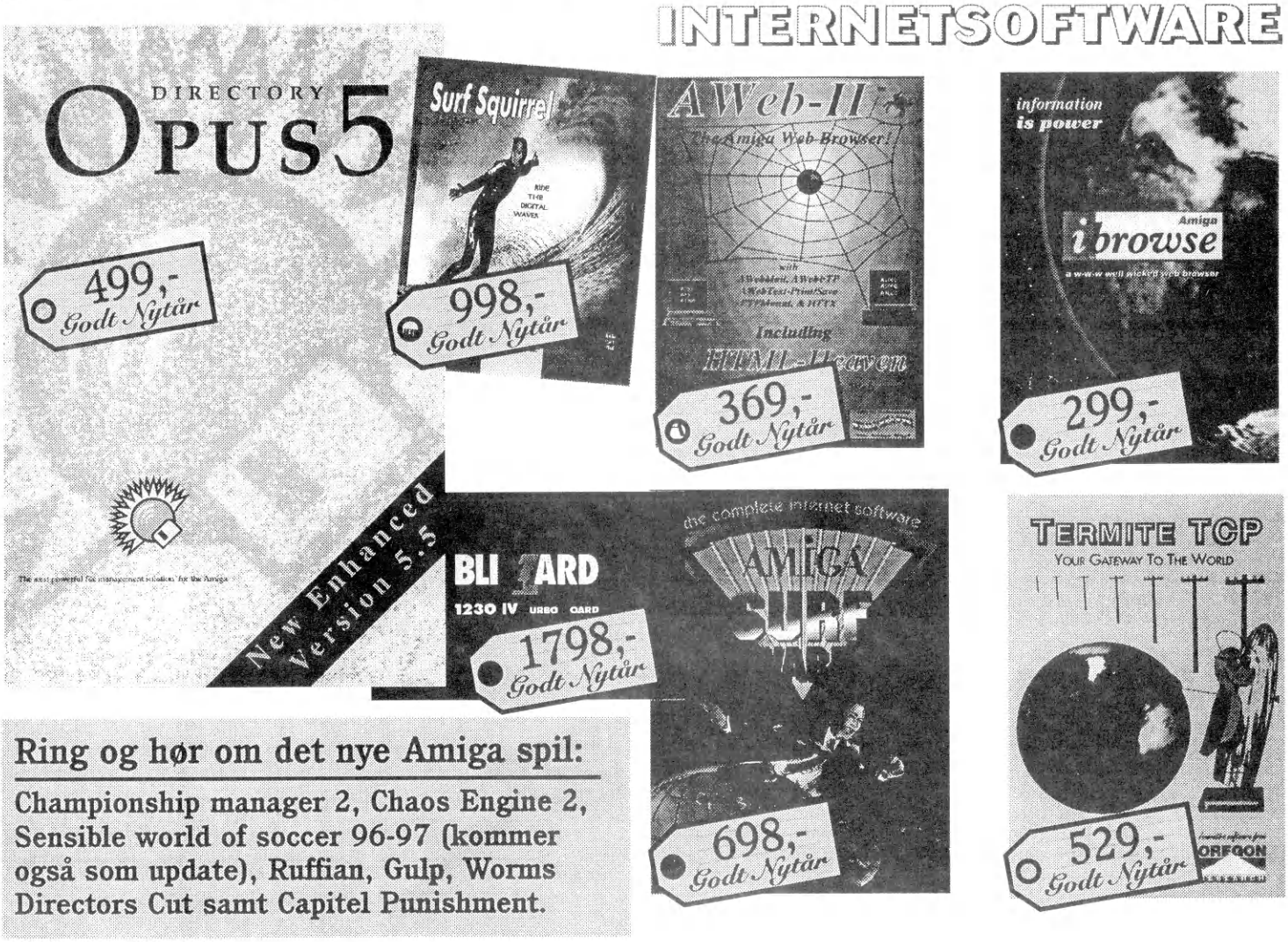

Ring og hør om det nye Amiga spil:

Championship manager 2, Chaos Engine 2, Sensible world of soccer 96-97 (kommer også som update), Ruffian, Gulp, Worms Directors Cut samt Capitel Punishment.

BETAFON ApS

Gyldenløvesgade 2 • 1369 København K.
Telefon 3314 1233 • Fax 3314 1276

Helt ud på Internet
Del 3: E-post

■ *Af Ole Friis Østergaard*

På nuværende tidspunkt skulle du meget gerne være i stand til at koble op til din Internet-udbyder og bruge AmFTP til at hente programmer ned fra Internet.
Tillykke, det er slet ikke så svært som du havde troet, vel? Nu har du chancen for at udnytte denne viden til at hente et e-postprogram.

Det program vi vil bruge her, hedder YAM. Grunden til at jeg har valgt det, er at det er gratis og pt. er et af de bedste e-postprogrammer på Amigaen. For at hente det og sætte det op skal du gøre sådan:

1: Hent filerne **YAM13_3.lha** og **YAM13_3aUpd.lha** fra ***comm/mail***-kataloget på Aminet. Det skal lige bemærkes at disse to filer af én eller anden grund måske ikke er tilgængelige på alle Aminet-stederne. Men prøv dig frem i listen over steder som AmFTP indeholder. Når du har hentet programmerne, så husk endelig at afbryde forbindelsen til din Internet-udbyder inden du går videre!

2: Pak først YAM13_3.lha ud med programmet lha (findes utallige steder, bl.a. på hver Aminet-CD og mange public domain-disketter), og kør det installationsprogram der nu bliver pakket ud.

3: Pak så YAM13_3aUpd.lha ud, og kør det medfølgende installationsprogram.

4: Start nu det nyligt installerede YAM, og vælg *Indstillinger/Opsætning* fra rullegardinsmenuen. Vinduet der nu dukker op, er delt ind i 8 faneblade. Udfyld bladene *Starte*, *Modtage*, *Sende*, *Skrive* og *System* med informationer fra din internetudbyder og hvordan du desuden har lyst til at indstille YAM. De resterende sider, *Mapper*, *Filtre* og *Læse*, er du velkommen til at udfylde som du vil, men de er ikke nødvendige på nuværende tidspunkt. Hvis der er noget du er i tvivl om, så gør brug af MUI's hjælpebobler, eller kik i den medfølgende brugervejledning til YAM hvis du kommer helt ud at svømme. Dog skulle det hele ikke være værre end at YAM kan indstilles på under 10 minutter hvis du har informationerne fra din Internet-udbyder i nærheden.

5: Tryk på *Gemme*-knappen.

Så langt, så godt...

Nu er YAM så indstillet til at sende og modtage post for dig. Tillykke!

For at skrive breve behøver du ikke være koblet op til din Internet-udbyder.

Faktisk behøver du kun trykke på *Skrive*-knappen, og frem dukker et nyt vindue. Dette vindue er, lige som YAM's indstillingsvindue, delt ind i faneblade, men lad være med at bekymre dig om det. De eneste tre felter vi vil koncentrere os om nu, er *Til*- og *Emne*-tekstfelterne og det store tekstfelt. I det store tekstfelt skal indholdet af brevet skrives, i *Til*-feltet skal modtagerens adresse skrives, og i *Emne*-feltet skal dit nye brevs emne skrives.

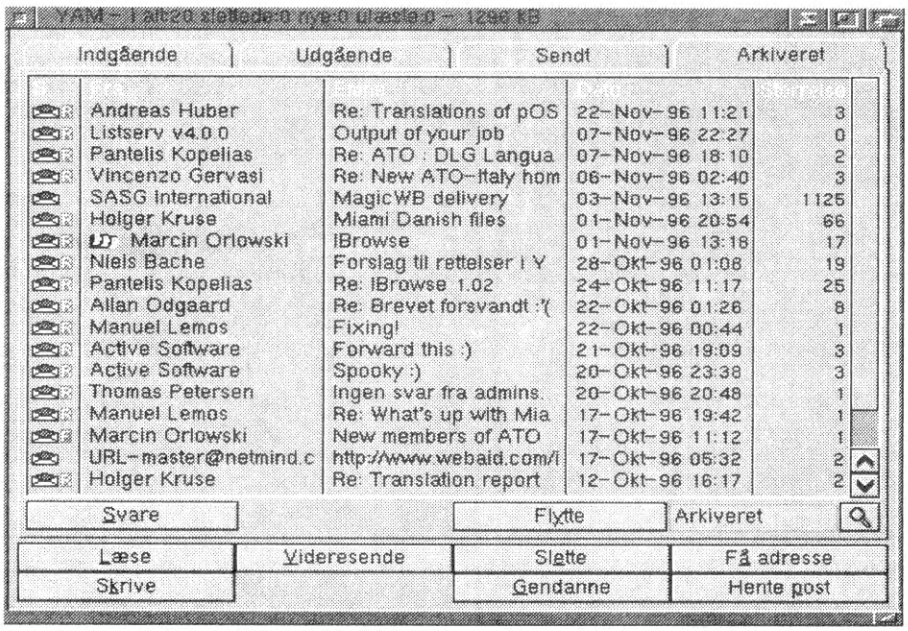

Se selv, jeg HAR registreret MagicWB...

Lidt om e-postadresser

Du har ganske sikkert mange steder set e-postadresser i reklamer osv., og du har jo også fået din egen adresse fra din Internet-udbyder. Hvis vi tager min elektroniske postadresse som eksempel, så ser den sådan ud:

ole_f@post3.tele.dk

Tager vi adressen bagfra, så kan vi ud fra "dk" se at adressen fysisk set befinder sig i Danmark. "post3.tele" siger noget om hvilken Internet-udbyder adressen er forbundet til (mere specifikt siger min adresse at jeg hører til post3-serveren hos TeleDanmark Internet). "ole_f" er så mit personlige brugernavn hos min Internet-udbyder i Danmark.

For en sikkerheds skyld må jeg hellere gøre opmærksom på at @-tegnet ("snabel-a'et") skrives ved at holde skift- og Alt-tasten nede og trykke 2.

Andre lande har selvsagt andre slutninger. F.eks. betyder "se" Sverige,

"de" Tyskland, "no" Norge, "fi" Finland", "ch" Schweiz, "uk" England osv. osv. Derudover er der nogle lidt mere specielle adresser som for det meste (men ikke altid) befinder sig i USA: "com" er kommercielle adresser, "edu" er adresser på uddannelsesinstitutioner, "org" er adresser på organisationer osv.

Dit første brev

Dit første brev kan du skrive til mig, så skriv "***ole_f@post3.tele.dk***" i *Til*-feltet. I det store tekstfelt kan du så f.eks. skrive hvad du gerne vil have jeg laver i fremtiden i denne Internet-serie. Enmet kan du udfylde som du vil, men husk altid: **Det er en dødssynd ikke at skrive emner på sine breve!** Tryk til sidst på *Til kø*-knappen.

Nu kommer du tilbage til YAM's hovedvindue, og dette vindue er også delt ind i faneblade. Gå til *Udgående*-bladet, hvor du nu gerne skulle se dit nyligt skrevne brev i listen. Et dobbeltklik på brevet vil vise dig indholdet. Hvis du vil redigere i brevet inden du sender det, skal du trykke på *Rette*-knappen.

Nu kan du koble op til din Internet-udbyder med Miami. I YAM skal du så trykke på *Sende*- eller *Sende alle*-knappen på *Udgående*-bladet i YAM. Et lille vindue fortæller dig så hvordan forsendelsen af dit brev går. Hvis der opstår fejl, har det højst sandsynligt noget at gøre med en forkert opsætning af YAM, så i dette tilfælde bør du afbryde forbindelsen til din Internet-udbyder og rette YAM's indstillinger.

Efter endt forsendelse kan du igen afbryde forbindelsen til din Internet-udbyder. Se på *Sendt*-bladet om ikke det brev du lige har sendt, er blevet flyttet hertil. Så kan du til enhver tid se hvad du har skrevet, men YAM vil naturligvis ikke længere lade dig rette indholdet.

Forventningens glæde

En dag eller allerhøjst to dage senere vil du så have et svar fra mig i din postkasse hos din Internet-udbyder. For at tømme denne postkasse, altså hente indholdet hjem til din Amiga, skal du koble op igen via Miami, starte YAM og trykke *Hente post*-knappen i YAM's hovedvindue. Så fortæller YAM dig om der er post, og hvis der er, hentes det.

Den nye post lægger YAM ind på *Indgående*-bladet. Dobbeltklik på brevet for at se indholdet. Hvis brevet er vigtigt, kan du arkivere det på *Arkiveret*-bladet vha. *Arkivere*-knappen.

Lær selv resten

Nu har du lært grundprincipperne i YAM, men YAM kan meget mere: Hvad siger du til at få sorteret ny post til forskellige mapper, sende billeder, lyd og videoklip, sende til flere modtagere, videresende breve til andre interesserede, have en stor, men overskuelig adressebog osv. osv.? For at få yderligere information om YAM bør du enten prøve dig frem eller tage et grundigt kik i den medfølgende brugervejledning der gennemgår alle mulighederne. Da YAM nok bliver dit mest anvendte værktøj på Internet, er det en god idé at blive venner med det! □

I næste nummer finder vi surf-grejet frem – temaet er nemlig browsere. Vi skal se på Voyager, AWeb-II og IBrowse og giver dig samtidigt lidt baggrundsinformationer om browsere.

2,5">3,5" Harddisk installationkit		190,00
3.5" Disk DD NN (**2,75/stk.**) pr.100		247,50
3.5" Disk HD NN (**3,25/stk.**) pr.100 3.5"		292,50
Diskdrev Amiga-500/1200 intern		455,00
Competition Pro mini joystick		170,00
Ramudvidelser til Amiga	fra	305,00
Strømforsyning til A-500/600/1200		550,00
Kickstart v.1.3/2,04/2.05 ROM-kreds	fra	270,00
Kickstart 3.1 A-500/2000 med manual		995,00
Alfa Power Contr.IDE, Amiga-500 1 stk.		500,00
Turbo 1230 option 8 MB ram		1140,00
Turbo 1240 25 Mhz/0/0MB t.Amiga1200		2400,00
Apollo 4040 40 Mhz m.SCSI2, opt. 128Mb		4020,00

3.5 AT-HD:1.3GB/1485,- 1.7 GB/1725,-
Iomega Tapestreamer 800:905,-
Soundblaster AWE 32 PnP:1380,- Acer 8* sp.:855,-
Minitower med ASUS-board/Pentium 100/16MB/1GB/
14"skærm:kr.9345,-
Canon BJC 210 printer: kr. 1465,00
og mange andre produkter - ring efter vor prisliste

ABSALON DATA
Vangedevej 216A - 2860 Søborg
Tlf.: 31671193 FAX: 31671197
Ma. - Fr.: 14 - 18 Lø.: lukket
Forbehold for udsolgte varer og trykfejl - Priser pr.2/12-96

PUBLIC DOMAIN BORNHOLM

Pris pr. diskette: 10,- (incl. porto)

Få tilsendt en **GRATIS** katalog-diskette !!

Mindste salg er 5 disketter !

Anders Drejer
Kastaniestien 4
3700 Rønne
56 99 00 53

The Party 1996

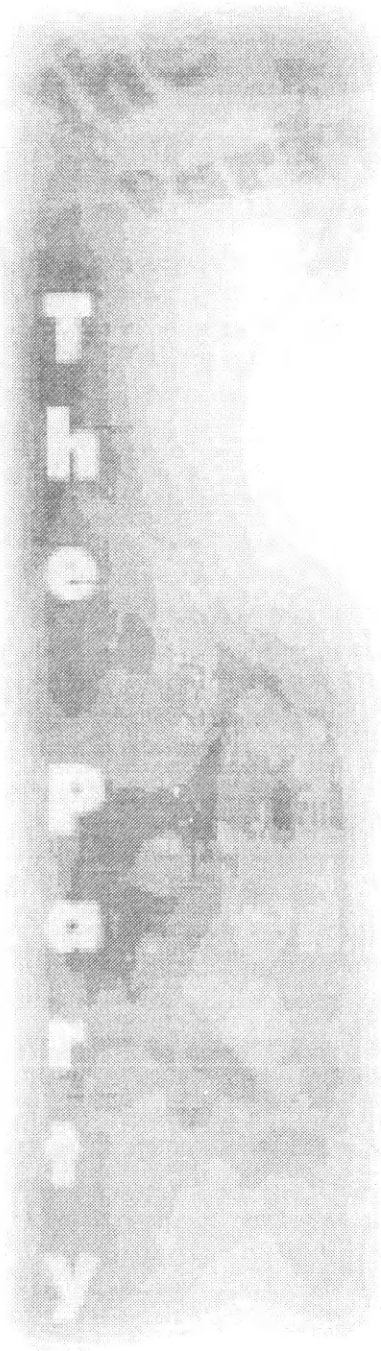

■ Traditionen tro byder julen på mere end lige det opslidende juleræs, den byder nemlig også på det årligt tilbagevendende højdepunkt for flere computer freaks.

Stedet er i år Aars messecenter ved Aalborg og varer fra fredag den 27/12 kl. 10.00 til søndag den 29/12 kl. 15.00, hvilket alt i alt giver ca. 50 timer nonstop computer-flimmer for øjnene.

Til The party bliver der afholdt en del demo-, grafik- og musik-konkurrencer som er højdepunkterne under The Party. Disse konkurrencer er opdelt i forskellige kategorier:

- Amiga Demo – må højst fylde 6 Mb Ram og vare 10 minuter.
- Amiga Intro – må højst fylde 40 Kb Ram og vare 5 minuter.
- Wild Demo – må fylde hvad den vil, dog højst vare 15 minuter.
- 4 Kb Amiga/PC Intro – må højest vare 5 minuter.
- Grafik – må højst have en størelse på 1 Mb Ram, 800 x 600 pixels og 24 bit.
- 4-Kanals musik – må højst fylde 1 Mb Ram og have en længde på 5 minuter.
- Multi-kanals musik – de samme regler som ved 4 kanals musik konkurrencen, på nær antalet af brugte lydkanaler.

Udover de konkurrencer hvor Amiga'en kan deltage i er der også en PC Demo-konkurrence, men hvor godt er dét? Derimod glæder jeg mig til at gense Commodore 64-demo'erne og se hvad de har kunnet vride ud af den denne gang.

Men o.k., et party er mere end lige computer-konkurrencer – det er også en oplagt chance for at udveksle erfaringer med ligesindede, lære nye mennesker at kende, men først og fremmest at få lov til at være den computernørd man nu engang er.

Skulle det hele gå hen og blive for meget af det gode, kan man også henlægge sine aktiviteter til andet end lige computer, her kan jeg nævne gratis adgang til party-bowling-aftner og svømmehallen.

Derudover vil der være live koncert på scenen, Magic Cart-konkurance, laserdisk-film-fremvisning, konferencer og de håber på at kunne lokke A\Box'en og BeBox'en til The Party til en demostration – det ville jo ikke være så dårligt.

I øjeblikket arbejder de på at kunne tilbyde netværk til alle Amiga'er og ikke kun til dem med netkort, men de lover ikke noget, det skal mere ses som en mulighed. Netværket laver de i samarbejde med Epic Data som også kommer over til The Party, så hvis et netkort bliver nødvendigt, er hjælpen nær.

Lige tilsidst vil jeg nævne nogle generelle regler for The Party:

Ingen alkohol e.l., ingen skydevåben e.l. og pga. af brand sikkerheden er det ikke tilladt at sove på party-området, det skal ske i den respektive sovehal.

The Party finder sted i:
Messecenter Aars
Messevej 1
9600 Aars

Prisen for alle dagene er 250,- kr., men desværre er alle plaser optaget så har man ikke tilmeldt sig inu kan det godt blive svært at få sin computer med, men man er velkomme til at kikke forbi alligevel det skal nok blive underholdene nok uden den. □

Amiga Soft

Jernbanevej 47, 4450 Jyderup, TLF. 59 20 91 10, Fax. 59 20 91 10
E-mail: Asoft@vip.cybercity.dk

Amiga Soft er nu blevet den nye distributør af Aminet CD'er i Danmark ! ! !

Dette er kommet i stand efter at jeg har købt Data Service's lager. Jeg vil ligesom han fortsætte med samme ordning, med abonnement på Aminet-serien, så alle abonnenter af Aminet CD'er kan ånde lettet op. Alle abonnenter vil få et brev om de nærmere omstændigheder snarest.

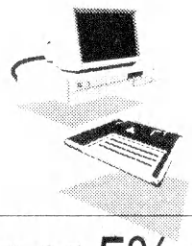

Med venlig hilsen
Peter B. Hvas
Amiga Soft
Jernbanevej 47, 4450 Jyderup
TLF. 59 20 91 10 FAX. 59 20 91 10
Telefontid: 16.00 – 21.00
E-mail: ASoft@vip.cybercity.dk

Der er 5% til abonnenter af Amiga Advis på alle lagervarer

GOD JUL & GODT NYTÅR !!!

Jeg vil hermed ønske Jer en god jul og et godt nytår. Jeg håber vi ses på The Party hvor jeg vil være.

Programmer & Div. på CD & Disk

Advanced Military Sys.	75,- Kr.
Amiga-CDVOL.3	149,- Kr.
Amiga-Tools	295,- Kr.
Aminet 12	99,- Kr.
Aminet 13	99,- Kr.
Aminet 14	99,- Kr.
Aminet 15	119,- Kr.
Aminet 16	119,- Kr.
Aminet Set 3	259,- Kr.
Clipart CD.	150,- Kr.
Developer V 1.1	125,- Kr.
DOpus5.5	520,- Kr.
Final Writer 5	945,- Kr.
Final Data 3	450,- Kr.
Fresh Fonts 1	175,- Kr.
Fresh Fonts 2	175,- Kr.
OctaMED 6	343,- Kr.
Mods Anthology	259,- Kr.
Multimedia Toolkit 2	294,- Kr.
Network CD 2	225,- Kr.
Scene Storm	119,- Kr.
Wordworth 5	850,- Kr.
Zoom Release 2	119,- Kr.

Spil på CD & Disk

688 Attack Sub	124,- Kr.
Alien Breed 3D	237,- Kr.
Bograts	Ring!
Boppin	94,- Kr.
CD32 Bump'n'Burn	35,- Kr.
CD32 Battle Chess	250,- Kr.
CD32 Chaos Engine	35,- Kr.
CD32 Lemmings	110,- Kr.
CD32 Myth	75,- Kr.
CD32 Quik	95,- Kr.
CD32 Ryder Cup	325,- Kr.
CD32 Sensible Soccer	299,- Kr.
CD32 SleepWalker/Pind	245,- Kr.
CD32 Super Skidmarks	165,- Kr.
CD32 Worms	250,- Kr.
CDTV Town With No Name (Dansk under-tekst)	50,- Kr.
Coala	225,- Kr.
Champions Ship Manager 94 Season Data Up-date	65,- Kr.
Deluxe Strip Poker	95,- Kr.
Deluxe Strip Poker 2	75,- Kr.
Dungeon Master II	335,- Kr.

Spil på CD & Disk

F-29 Retaliator	124,- Kr.
Flight Of The Amaz. Q.	305,- Kr.
Guardian	124,- Kr.
Gloom Deluxe	215,- Kr.
International Golf	75,- Kr.
JetPilot	Ring!
Mig-29 Superfulcrum	125,- Kr.
Powermonger	124,- Kr.
Player Manager2 A1200	105,- Kr.
Piracy	75,- Kr.
Postman Pat	79,- Kr.
Realms	124,- Kr.
Pixie & Dixie	79,- Kr.
Slam Tilt AGA	245,- Kr.
Skidmarks	95,- Kr.
Soccer Team Manager	124,- Kr.
Super Skidmarks	175,- Kr.
SCI~FI	75,- Kr.
Tennis Cop 2	85,- Kr.
The Cold War Is Over	85,- Kr.
Treble Champions 2	95,- Kr.
World Of Soccer	95,- Kr.
Wiz'n liz	75,- Kr.

Der tages forbehold for trykfejl og udsolgte varer.

Hvorfor kende til Shell? – part III

List og introduktion til Shell-programmering

■ *Af Thorsten Bo Hansen*

Det er kommet mig for at mange forskellige editorer er i brug rundt omkring. Enhver bruger selvfølgelig den bedste editor. En diskussion af editorer her i bladet må forlægges til en læserbrevspalte eller en senere artikel.

For at forlade AmigaDOS Ed for nu, kan der lige medgives en kommandolinie på vejen.

Indtast i Ed:

```
Esc *rp(eq//> /;n) <RTN>
```

hvilket skulle resultere i at du har citeret dig selv eller din yndlings E-Mail. Hvis du går til filens top og gentager kommandoen vil det se ud som om du har været særdeles flittig brevskriver og har svaret på det samme spørgsmål flere gange. (Eller ihvertfald som om det har været returneret nogle gange).

God fornøjelse med det,– og så,– nu til:

List, et program til udskrivning af oplysninger om skuffer og filer.

```
2.Ram Disk:> list ? <RTN>
```

Her er List's udskrift ved ovenstående afgivne kommandolinie:

```
DIR/M,P=PAT/K,KEYS/S,DATES/S,
   NODATES/S,TO/K,SUB/K,SINCE/K,
   UPTO/K,QUICK/S,BLOCK/S,NOHEAD/S,
   FILES/S,DIRS/S,LFORMAT/K,ALL/S:
```

Denne linie vil ikke blive forklaret i sin helhed, men for tilfældets skyld vil de valgmuligheder der angives i det følgende blive skrevet med stort, skønt det ikke er meningen at du hver gang skal nedtrykke <Caps Lock> for at undgå at skrive med små bogstaver.

Indfangning af skærmbilledet

I c<dir> findes et program som hedder ScreenSave. Dette har været brugt fem gange til at gemme en skærmfangst af henholdsvis den rå side samt éen for hver af de menuer som er knyttet til menubaren i vinduets menubjælke.

Jeg har vænnet mig til altid at arbejde i "RAM:" fordi det er det eneste sted der ikke behøves at blive ryddet op før maskinen slukkes. (Alt forsvinder simpelthen). Det er årsagen til at følgende kommandoer var virksomme. ScreenSave er ligetil at lege med. Derfor forudsætter jeg i det følgende at du har gjort dette.

Hvis ikke "pcd" virker, mangler filen i s<dir> at blive beskyttet ved protect "s:pcd +s" eller også har du købt en brugt maskine af éen som ikke anede hvad vedkommende skulle stille op med WorkBench-disketterne.

PCD eller CD nu til "RAM:", tast:

```
2.Ram Disk:> pcd RAM:
2.Ram Disk:> list #?.iff LFORMAT "Run
   >NIL: DisPlay *"%f%n*"" to tmp
2.Ram Disk:> ret tmp
```

Indholdet af filen tmp skulle ligne noget i denneher retning:

```
Run >NIL: DisPlay "Ram Disk:ed5.iff"
Run >NIL: DisPlay "Ram Disk:ed4.iff"
Run >NIL: DisPlay "Ram Disk:ed3.iff"
Run >NIL: DisPlay "Ram Disk:ed2.iff"
Run >NIL: DisPlay "Ram Disk:ed1.iff"
```

Kunne du ikke finde ud af at bruge ScreenSave kan du i stedet foretage følgende. Tast:

```
2.Ram Disk:> echo > ed1.iff <RTN>
2.Ram Disk:> echo > ed2.iff <RTN>
```

...osv. fem gange.

Efter denne procedure er indholdet med garanti dette i filen "RAM:tmp".

Tast ***<Esc> *q <RTN>*** for at kvitte Ed.

Er du allerede stået af her på grund af ScreenSave, så fortvivl ikke helt. Der kommer endnu en øvelse. Tast:

```
2.Ram Disk:> protect tmp +s <RTN>
```

for at gøre filen eksekverbar. Herefter er det blot at taste

```
2.Ram Disk:> tmp <RTN>
```

Det du har foretaget dig er følgende: List-programmet tager som argument, mønstergenkendelsen eller wildcard'et "#?.iff" hvor "#?" står for ethvert antal af ethvert tegn.

LFORMAT står besynderligt nok for liste-/udskrifts-format.

Run starter en ny CLI-proces og ethvert output fra denne proces omdirigeres til universet el. et sort hul.

Display er et program som findes i Utilities-skuffen og SYS:Utilities er på søgevejen sat med "Path" i standard WorkBench-diskettens StartUp-Sequence.

Herefter kommer en løsning på et meget væsentligt problem. Stjernen og gåseøjnene foran og bagefter *"%f%n*" er shell'ens Escape-tegn.

Dette betyder at der i outputtet medgives citationstegn uden at shell'en fortolker dem. Dette er strengt nødvendigt fordi der er mellemrum i operativsystemets opsætning med et "RAM DISK:" device. Når der forekommer mellemrum på kommandolinien i CLI, tolker denne det efterfølgende som adskilte argumenter. Du vil få fejlmeddelelsen

```
Picture file not found
```

men hvor var det nu vi sendte denne oplysning hen? – Ud i intetheden.

Når man giver navne til filer giver man dem ALDRIG MELLEMRUM I NAVNET.

I stedet indsættes en understregning "_" eller en tankestreg "-". Der findes mange som bruger mellemrum i deres filnavne, men det tidligere anvendte "man" er jo ikke et skvadderhovede, vel.

"%f" er en særskilt valgmulighed for valget "LFORMAT", formateret udskrift, til List. Det substituerer simpelthen søgevejen. Strengt taget havde det ikke været nødvendigt her. "%n" substituerer filnavnet og havde været fuldt tilstrækkeligt i vores tilfælde, men jeg ville ikke have haft lejlighed til syrlige bemærkninger om "skvadderhoveder".

Jeg har set eksempler på at successive anvendelser af et antal "x"'er blev anvendt til forskellige udgaver af forsøgsfiler. I stort set ethvert directory kunne man stille sin videbegærlighed ved at forsøge sig med at hente filerne ind i SCALA, DeLuxe-Paint/-Music, sequenseren samt tekstbehandleren for at finde ud af hvad for spændende sager der gemte sig. Den dygtige programmør har ikke noget problem for det er bare at lave sig et lille "C"-program som kan dechiffrere de første bytes af hver fil. Vi andre har fornuftigere strategier.

Det er også muligt at give filer successive antal mellemrum som navne.

På denne led ser det ud som om man kan give Dir-programmet linieskift som argumenter. Leg med det, men gør det ikke til en vane. Det er for dumt.

Lidt snyd skal der til...

Billedet som ledsager artiklen er frembragt med lidt snyd. Formålet med artiklen er at illustrere en simpel kommandofil. På en WorkBench-skærm som er systemets, knyttes menuerne til hvert enkelt vindue og det er derfor ikke muligt at "frame-grabbe" dem. Men de fleste

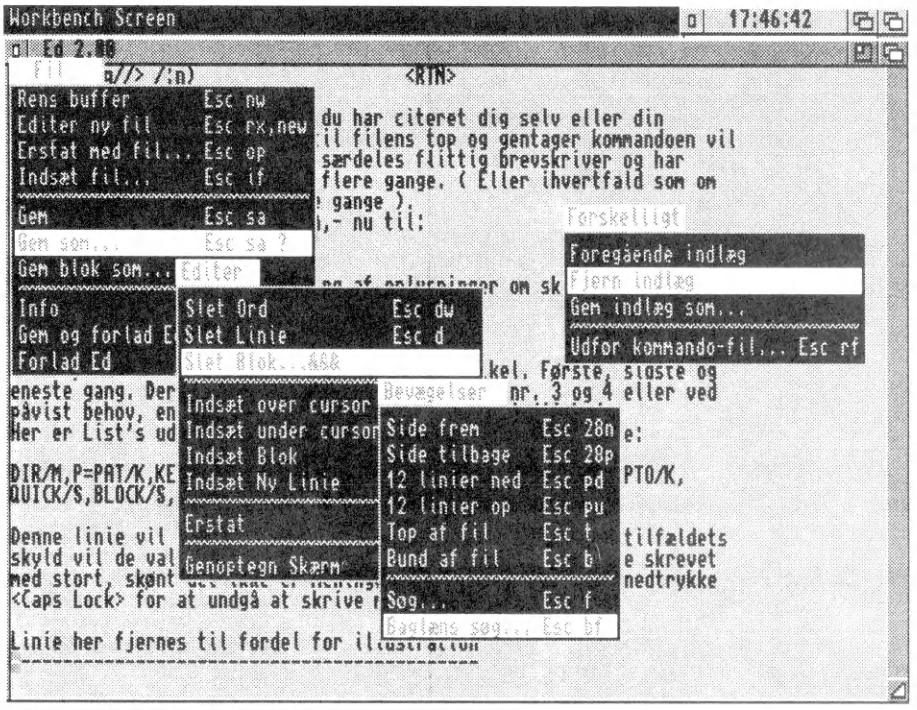

applikations-programmer har valgmuligheden mellem at bruge sin egen private eller en "offentlig" WorkBench-skærm, så hvis man vælger deres private vil det som regel være muligt at lave sig egen brugsanvisning på denne simple måde.

Ved afviklingen af tmp-kommandofilen vil hver proces starte op oveni den foregående, og efter at alle billeder er hentet ind med hver deres udgave af Display i "RAM:", kan man begynde at lukke billederne med den lille pointerprik i øverste venstre hjørne.

Så følger udgaven som skulle være til at gå til med "næsten"-garanti.

```
2.Ram Disk:> list s:#? LFORMAT "Type
   >>RAM:konglomerat *"%f%n*"" to tmp
```

Her er Escape-tegnene brugt fordi der på min WorkBench-diskette findes en fil som hedder "List Example" i s<dir>.

Før det sidste citationstegn kan tilføjes valgmuligheden " hex", altså mellemrum og "hex". Dette skulle få øvelsen til at virke under alle omstændigheder.

S<dir> er en forkortelse for skuffen med scripts, altså batch eller kommandofiler. Disse er i ren ASCII så derfor skulle det kunne lade sig gøre at taste "Ed konglomerat" for at forvisse sig om at kommandofilen tmp har gjort sin gavn.

Ikke desto mindre har jeg oplevet at nogle programmer forlanger binære filer liggende i s<dir>. F.eks. ***QBT.Opt*** (QuarterBackTools) og "PowerPacker-.prefs". Så fortvivl ikke. Det kan endda lade sig gøre at tjene penge på at være et skvadderhovede.

Undertiden kan det være praktisk at have sorteret sine lister. Det gør Listprogrammet ikke, så tag ikke fejl af den pæne udskrift som kan være resultatet af legen med ScreenSave. I dette specielle tilfælde vises filerne i rigtig rækkefølge af Display.

Her kommer der et eksempel på et lidt mere krævende program som i mange tilfælde kan forbedre List-programmet. Jeg har kaldt det "ls" for ikke at skulle taste for meget hver gang på kommandolinien. Med mit alias beskrevet i Amiga Advis nr. 4, har jeg tastet følgende:

```
2.Ram Disk:> md SYS:Batch <RTN>
2.Ram Disk:> ret SYS:Batch/ls <RTN>
```

og indtast herefter programteksten fra rammen på næste side hvor for lange linier er skilt med baglæns skråstreg \ men skal samles inden brug med ***<Esc>*j*** på Ed's kommandolinie.

Husk at beskytte filen med kommamdoen "protect SYS:Batch/ls +s" samt at sætte ***SYS:Batch*** på søgevejen i StartUp-Sequence.

Når hjælpelinien skal udskrives i en sådan hjemmebrygget fil, skal der på kommandolinien tastes: "2.Ram Disk:> ls ? ". Bemærk det ekstra mellemrum, EFTER spørgsmålstegnet.

Farten er naturligvis nedsat i forhold til originalen. Til gengæld sorteres outputtet og filnoter oprettet med programmet FileNote fra c<dir> undertrykkes ligesom valget "NOHEAD" er gjort ukæret udskrift.

I filen User-StartUp er tilføjet linien "Mount Pipe:" for at Pipe.device skal være tilgængeligt.

Et alternativ er at benytte en midlertidig fil i Env: som så bagefter slettes af ls-programmet.

Undertiden kan programmet hænge hvis ikke den søgte fil findes. Dette skyldes at Pipe.device ikke formidler fejlmeddelelser. Det kan afhjælpes ved i shell'en at taste "Echo >pipe:q bøvs" eller tilsvarende som sædvanligvis er tilfældet "Echo >pipe:e bøvs".

Alt dette er naturligvis en smule besværligt, men remedierne er lige ved hånden. Pipe.device får tingene til at gå en smule hurtigere end anvendelsen af en midlertidig fil.

På grund af batch-filens udformning vil kommandolinien fra eksemplet med ScreenSave se således ud:

```
2.Ram Disk:> ls #?.iff LFORMAT "*"Run
   >NIL: Display "*"%f%n*""*"" to tmp
```

Der findes en række options/valgmuligheder for nøgleordet ***LFORMAT*** som det ikke er muligt at støve op. Lejlighedsvis kan alle vise deres værdi skønt de ikke er dokumenterede i *AmigaDOS Manual*. Det drejer sig om:

%f el. ***%p*** substituerer device samt søgevej.

%n substituerer filnavn, altså det der kommer efter "%-f/-p"'s afsluttende slash "/".

%l fillængde i bytes.

%a archive-bits eller som jeg ynder det; – beskyttelsesflag.

%d datestamp eller filens sidste skrivetilgang (DATES).

%t timestamp eller tidspunktet på døgnet for foranstående.

%c character-string, en note oprettet med programmet FileNote, beliggende i c<dir>.

%k KEYS, numrene på diskblokkene hvori filerne har deres headere.

%b BLOCKS, antal blokke á 512 bytes som filen fylder, inklusive heade-

ren,- dvs. to blokke, mindst, for enhver normal fil.

Anvendelsen af de sidste tre udskriftsmuligheder kan vi muligvis komme ind på ved en senere lejlighed. Bladets ry er ikke endeligt slået fast, ej heller kan man på nogen måde sige at det er etableret. Men lad os nu se.

Slutbemærkninger

Dette har været prøvet på en A500 med 512 Kb Chipmem og 512 Kb udvidelse med ur samt en A590 harddisk med 1 1/2 Mb RAM.

Takket være en public domain rekick til KickStart 2.x af tidligere Commodore-medarbejdere Bryce Nesbitt og Dan Zenchelsky samt WorkBench 2.1 har dette program været umagen værd.

De programmer som specielt er uundværlige til dette arbejde er:

Wb_2.1:Tools/Commodities/IHelp version 36.4 fra dansk WorkBench 2.1

Wb_2.1:c/Delete version 33.2 fra WorkBench 1.3

Wb_2.1:c/Copy version 33.2 fra WorkBench 1.3

Wb_2.1:c/Edit version 33.56 fra WorkBench 1.3

Og så for ikke at forglemme, Snap, © Mikael Karlsson 1991, som er en væsentligt bedre udgave af et ConClip-program end det Commodore leverede med på deres WorkBench-disketter.

Af uransagelige årsager har Commodore støt elendiggjort disse programmer eller helt udeladt dem på senere disketter.

Men så sparede de jo udgiften til de programmører.

Som afslutning på denne lille introduktion kommer der et sidste eksempel på en script-fil som skal ligge i ***SYS:Batch***. Mit forslag er at du taster `ret SYS:Batch/dag` før du taster ind og gemmer og beskytter med `pro SYS:Batch/dag +s`:

```
Echo "*E[17CDet er i dag :
   `date`*E[19D*E[4@
   den*E[3C.*E[@*E[4C*E[P*E[@ kl.*E[@"
```

og det udskriver f.eks.: Det er i dag : Søndag den 24. Nov kl. 16:56:22.

Spørgsmål og opfordringer er velkomne på adressen:

E-Mail: tbhabsat@unidhp.uni-c.dk □

Gå ikke glip af næste afsnit hvor vi vil se på hvordan man kan afstrippe en Web-side for html-koder.

```
.key  pat/a,opt1,opt2,opt3,opt4,opt5,opt6

.bra {
.ket }

if {pat} eq "?"
  echo "DIR/MAT/K,KEYS/S,DATES/S,NODATES/S,TO/K,SUB/K,SINCE/K,UPTO/K,QUICK/S,BLOCK/S,\
            NOHEAD/S,FILES/S,DIRS/S,LFORMAT/K,ALL/S: "
  skip out
EndIf

Echo >Env:qed "0(f b/:/;d;)"

If NOT {opt5} eq "to"
  If NOT {opt4} eq "to"
    If NOT {opt3} eq "to"
      If NOT {opt2} eq "to"
        If NOT {opt1} eq "to"
          Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3} {opt4} {opt5} {opt6}
          Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
          Edit >NIL: pipe:e to * with Env:qed opt p2w79
          Skip out
         Else
          Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead
          Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
          Edit >NIL: pipe:e to {opt2} with Env:qed opt p2w79
          Skip out
        EndIf
        Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3} {opt4} {opt5} {opt6}
        Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
        Edit >NIL: pipe:e to * with Env:qed opt p2w79
        Skip out
       Else
        Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1}
        Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
        Edit >NIL: pipe:e to {opt3} with Env:qed opt p2w79
        Skip out
      EndIf
      Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3} {opt4} {opt5} {opt6}
      Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
      Edit >NIL: pipe:e to * with Env:qed opt p2w79
      Skip out
     Else
      Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2}
      Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
      Edit >NIL: pipe:e to {opt4} with Env:qed opt p2w79
      Skip out
    EndIf
    Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3} {opt4} {opt5} {opt6}
    Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
    Edit >NIL: pipe:e to * with Env:qed opt p2w79
    Skip out
   Else
    Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3}
    Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
    Edit >NIL: pipe:e to {opt5} with Env:qed opt p2w79
    Skip out
  EndIf
  Run >NIL: List >pipe:q {pat} NoHead {opt1} {opt2} {opt3} {opt4} {opt5} {opt6}
  Run >NIL: Sort pipe:q pipe:e
  Edit >NIL: pipe:e to * with Env:qed opt p2w79
  Skip out
 Else
  Run >NIL: Li
  Run >NIL: So
  Edit >NIL: p
  Skip out
EndIf

lab out
  UnSet qed
  quit
```

AMIGA 1200 "BIG BOX"

Af Anders Drejer

En Amiga 1200 med to 3,5" harddiske, et CDROM-drev samt mulighed for montering af en 2,5" harddisk? Og hvis det ikke er nok, så er der også mulighed for op til syv SCSI-enheder? Lyder det som ønsketænkning? Det behøver det ikke at være.

For ca. et halvt år siden så jeg på bagsiden af det nu afdøde "Amiga Bladet" i en annonce fra M.R. Gruppen, at man kunne få et 4 x Speed IDE CDROM-drev til en A1200 for sølle 1495,- kr. (kun 1000,- kr. mere end til en PC'er). Det skal dog retfærdigvis siges, at der udover CDROM'en også fulgte en IDE-FIX-kontroller med (en printplade med nogle elektroniske komponenter og to 3,5"- og et 2,5" IDE-stik) og noget software til at styre hele herligheden med, samt en kasse til ekstern montering af CDROM'en. Da jeg have min harddisk monteret i en Overdrive-kontroller, som sidder i PCMCIA-porten, var det en særdeles interessant løsning, da alle de andre CDROM-løsninger jeg havde set, var af SCSI-typen og derfor krævede f.eks. et Squirrel SCSI-interface som jo bruger PCMCIA-porten.

Efter kort tids overvejelse, blev CDROM'en købt og monteret. Nu er det jo sådan, at der ikke er specielt megen plads i en A1200, så derfor skulle CDROM'en selvfølgelig monteres eksternt. Det krævede lidt brug af en hobbykniv for at få 3.5" bussen ud, men ellers gik det smertefrit. Desuden skulle jeg have klippet og bukket lidt i den skærm (metal-plade) der ligger over motherboarded for at gøre plads til IDE-FIX-kontrolleren, men min skærm forsvandt på mystisk vis for et par år siden efter et besøg hos BMP Data i Skævinge – fred være med dem og min skærm.

Her kunne historien så have sluttet – men det gør den ikke. For ikke så snart jeg var færdig med at installere CD-ROM'en, fik jeg en uventet gave. En kammerat, hvis A4000 var brændt sammen, havde købt en DRACO i stedet for, men DRACO'en havde ikke nogen mulighed for tilslutning af IDE-enheder, og han havde derfor en 420Mb harddisk i overskud (kan man få det ?), som han så donerede mig. Nu kunne jeg jo godt se, at jeg snart ville få et problem med min strømforsyning. Den

originale 3 amp. strømforsyning havde jeg skiftet ud med en gammel A500 4.5 amp. Det var jeg nødt til, fordi den originale ikke kunne trække både et Blizzard 1230-kort og harddisk. Nu var der så kommet et CDROM-drev til, og hvis der så også skulle kobles en ekstra harddisk på, kunne jeg godt regne ud, at selv den store strømforsyning ville få åndenød.

Hvad gør man så – jo, man får en god ide og samtidig er man lidt heldig. For ude i min garage lå min søsters gamle Commodore PC 30, og i den var der en dejlig stor strømforsyning, samt en holder til montering af to 3.5" enheder og en 5.25 enhed – to harddiske og et CDROM-drev. I den selv samme garage lå der også nogle spånplader, og lynhurtigt fik jeg banket en kasse sammen med plads til strømforsyning, harddiske og CDROM.

Nu er denne artikel ikke ment som en monteringsvejledning, så derfor vil jeg springe let hen over detaljerne med at få skåret hul til CDROM'en m.m., men det er rimelig nemt, hvis man har fulgt lidt med i sløjdtimerne i skolen. Desuden kan der sikkert være flere løsninger på udformning af kassen og placeringen af harddiske og CDROM, men en ting jeg kan anbefale er, at købe rigeligt lange 3.5" kabler, så man kan rykke kassen godt fri af computeren for tilslutning af printerkabel, modem, joystik osv.

Det var historien om, hvordan jeg fik lavet min Amiga 1200 om til en slags "Big Box-Amiga", og samtidig fik frigjort min PCMCIA-port, så jeg på et senere tidspunkt kan få et SCSI-interface. Så prøv at gå ud i garagen, det kan jo være der ligger noget bag ved den gamle Lada, der kan bruges... □

Dette kan så samtidigt være en opfordring til Jer, vore læsere, om at indsende artikler hvis I har noget som i har lyst til at dele med andre...

Red.

Cron eller Kalender?

■ *Af Anders Drejer*

Sig navnet: Mayland – det lugter lidt af kalender og timemanager og sandelig siger jeg Eder – I har ret! En elektronisk kalender, huskeseddel m.m. Nu er der måske nogen der rynker lidt på næsen, for det er ikke længe siden et lignende program blev testet (Epoch Organiser i Amiga Advis nr. 2) men jeg synes, at Mayland er så meget anderledes i sin opbygning og brugerflade, at en gennemgang af programmet er på sin plads – og så er programmøren DANSK!

Indstalleringen foregå v.h.a. Amiga Technologies's Install-program, hvor man (selvfølgelig) kan vælge dansk Locale til skærmtekster o.s.v. og minsanten om man ikke også får mulighed for at vælge danske helligdage! Scriptet placerer Mayland i WB-Startup skuffen og MaylandPrefs i Prefs-skuffen, samt et par libraries i Libs-skuffen. En god ting ved Installer-scriptet er, at det checker versionsnumrene på dine libraries, så man får præsenteret versionsnummeret på ens eget library og det medfølgende library. Derved undgås det, at man får overskrevet et nyt library med et ældre – det burde være standard på alle installer-scripts! Det eneste jeg savner er en "Un-install" funktion, så de mindre erfarne Amiga-ejere kan fjerne programmet, uden at komme til at slette nogle forkerte filer.

Ikke en "Organizer"

Det er måske ikke helt fair når jeg i indledningen nævner Epoch Organiser i.f.m. Mayland, for Mayland er "kun" et kalender og en påminder, hvorimod Epoch Organiser også indeholder en adresse- og telefon-database, omregningstabeller m.m. Men for dem der ikke har brug for andet end en erstatning for deres dårlige hukommelse, er Mayland måske et fornuftigt alternativ. Det skal også bemærkes, at dette er en version 1.0 og "Things to do"-listen er rimelig lang.

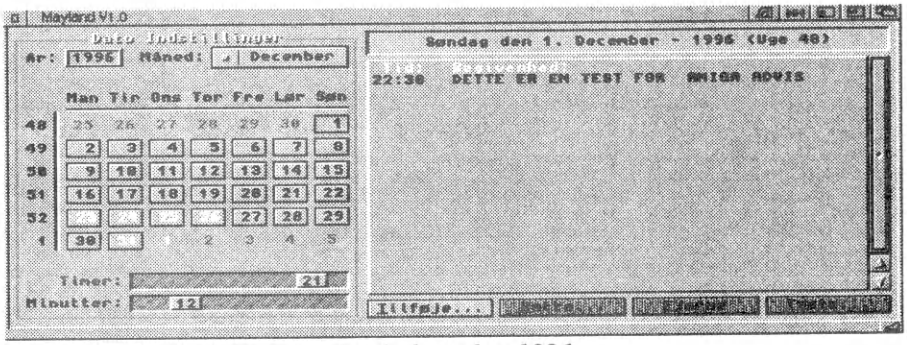

Dagens begivenheder søndag den 1. december 1996

Uden MUI – ingen Mayland...

Som så mange andre shareware programmer, benytter Mayland MUI til den grafiske brugerflade. Det betyder, at man stort set kan designe brugerfladen som man selv vil. Det betyder også, at en standard A1200 måske bliver lidt langsom i skærmopdateringen, men det opvejes, efter min mening, rigeligt af MUI's fordele.

24. december er Juleaften

Når man starter Mayland, får man præsenteret et vindue, hvor der i den venstre del befinder sig en kalender, og i den højre del er der en liste (som vil være tom første gang der startes op). I en bjælke over listen, kan man se den valgte dags navn, dato, årstal og ugenummer. Det er også her de før omtalte helligdage vil blive vist, så hvis man klikker på den 24. december, kommer der til at stå "Juleaften". Desværre betyder det, at man ikke kan aflæse dato, uge-nummer o.s.v. Det var måske en ting som kunne rettes i en senere version. Man kan i øvrigt selv oprette nye helligdage, hvis man skulle få behov for det.

Ja, ja – men hvordan virker det?

Når man skal oprette en "påminder", klikker man på den relevante dato og derefter "Tilføje". Et nyt vindue kommer frem, og det er her alt det sjove foregår. Hvis man f.eks. vil have en påmindelse om at tage back-up af harddisken den 1. i hver måned, vælger man "Dato" i det felt der hedder "Begivenhedsmønster". I dette tilfælde står der "Den 1. December 1996" fordelt over tre knapper. Da vi vil have en alarm den første hver måned året rundt, vælger vi kun dato-feltet. I den næste linie kan man stille tidspunktet for alarmen, ligesom man kan bestemme, hvor lang tid efter det valgte tidspunkt man vil have en påmindelse. Desuden kan man vælge "Undtagelser" (hvem har lyst til at sidde og lave backup af 500 Mb den 1. januar?).

I det midterste felt skriver man så de tekster der skal stå i "listen" og i det lille vindue som kommer frem når påmindelsen skal indtræffe. Der er desuden en kommando-linie, der kan bru-

Dejligt at se et dansk navn og adresse i en "About"-requester

ges til f.eks. at starte et andet program. I eksemplet her, er denne feature lige hvad vi skal bruge til at starte et backup-program automatisk.

I det sidste felt kan man vælge om alarmen skal komme frem ved hver genstart (det må den godt i dette tilfælde) og om alarmen skal slettes efter brug (det skal den ikke i dette tilfælde).

Når man forlader "Tilføje"-vinduet og kommer tilbage i opstarts-vinduet, vil man se, at det er kommet en tekst i det højre vindue.

Desværre er "Test"-funktionen ikke implementeret endnu, så vi må vente til den 1. januar 1997 for at se om det virker...

Også "træk og slip"

En anden ting man også kan bruge Mayland til, er at huske fødselsdage med, og her er en smart detalje. Hvis man er født i 1976 skriver man i "Besked"-linien: "I dag fylder jeg %y - 1976 år", og der vil så i Mayland's påminder komme til at stå: "I dag fylder jeg xx år i dag". Der kan også regnes på dage, måneder, indsættes linieskift m.m.

En anden fiks feature er "træk og slip"-funktionen. Hvis man er så heldig, at ens tandlæge ikke kan overholde den aftalte tid, og man får en ny, kan man tage den "gamle" alarm og trække den hen i kalender-feltet og slippe den på den nye dato – smart!

En knap så smart ting, er den totale mangel på udskriftsmuligheder. Jeg kunne godt tænke mig, at der var mulighed for at få udskrevet alle aktiviteter i en bruger-defineret periode, f.eks. for en hel måned. Et godt eksempel på sådan en funktion finder man i Digita's Organiser, hvor hver dato med aktiviteter kan udskrives med linier mellem hver dato, så listen er meget nem at overskue. Måske et punkt der burde være på "Things to do"-listen.

Mayland 1.0

Forfatter:
Allan Odgaard

EMail:
Duff@DK-Online.DK

Systemkrav:
68020+ CPU, OS 3.0+
MUI 3.1+
WBStart.Library (inkluderet)

ARexxport:
Ja

?Ware:
Shareware (120,- DKr.)

Begrænsninger:
Max syv "påmindelser" i den uregistrerede version

Ydelse: 8
Brugervenlighed: 10

Manualen kun på engelsk

Til sidst vil jeg lige nævne manualen, som er i Amiga Guide format. Den er ikke, som man ellers kunne forvente, på dansk, men desværre kun på engelsk. Heldigvis benytter Mayland MUI's "boble-hjælp" og dén er på dansk. Jeg ved godt, at de fleste klarer sig fint med de engelske manualer, men når alt andet i dette program er på dansk, ville det have fuldendt stilen.

KONKLUSION

Mayland klarer sin opgave som kalender og påminder på en udmærket måde, og med listen over ting der forsøges implementeret i fremtidige versioner, kan jeg kun anbefale at støtte dette danske projekt.

Mayand er fundet på Amiga Format CD 8. □

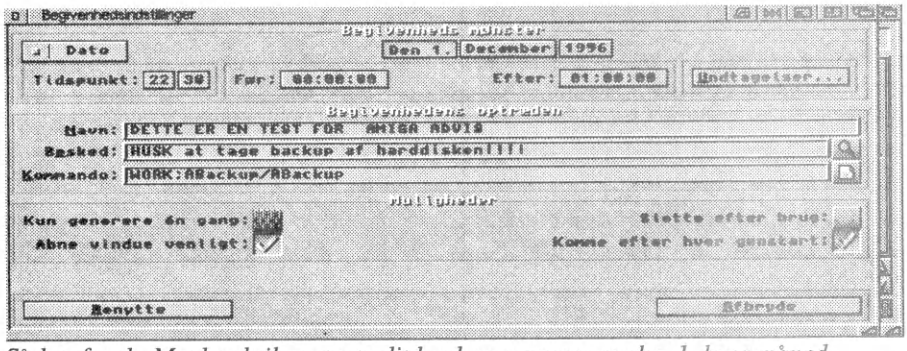

Sådan for du Mayland til at starte dit backupprogram op den 1. hver måned

Danske oversættelser

I Amiga Advis nr. 3 havde vi bl.a. focus på Amiga Translator's Organization, forkortet ATO og kort fortalt oversætter de programmer til dansk.
Vi har lavet en lille opfølgning på hvilke programmer de egentlig har oversat.

Oversættelser gjort indenfor 2 sidste måneder:

- IBrowse 1.02, kan findes på IBrowse-supportsiden.
- AWeb 2.1
- MUI 3.6, kan findes på *Aminet:Util/libs/mui36loc.lha.*
- Miami, kan findes på Miami supportsiden eller spørg Holger Kruse (Miami's forfatter). Skulle dette svigte, prøv *Ole_f@post3.tele.dk*
- AmFTP 1.65

Kommende oversættelser:

- Netconnect-pakken (en komplet, lige til at gå til Internet software løsning)
- MagicMenu 2.

Som sædvanligt er ATO ude efter kvalificerede medlemmer, det eneste de kræver udover et godt sprogkundskab er at man har en e-postadresse, derudover afholder de en logo-konkurrence.

Ønsker du kontakt til ATO kan det enten ske via deres hjemme side ***http://home.pages.de/~ATO*** eller på e-mail - ***ole_f@post3.tele.dk***. □

Betragtninger over tekst-editering

■ *Af Thorsten Bo Hansen*

Teksteditering som omtalt i denne artikel, kræver visse forudsætninger i sprogbrug. Editering vil fortrinsvis være synonym med redigering, men ikke udelukkende, for indtastning er en væsentlig del af dette. Derimod vil tekstformatering være indtastning af mere speciel art, nemlig indtastning i en makroeditor, på en kommandolinie fra editeringsprogrammet eller blot søg og erstat-funktioner, hvordan disse så end tager sig ud.

For at gøre klar afgrænsning mellem tekstformatering og layout, vil jeg påpege muligheden for at indføje f.eks. et uncial, et begyndelsesbogstav til et afsnit som fylder tre-fire linier og derfor rykker de efterfølgende linier et stykke ind, er et opsætter- el. layout-problem og altså DTP. Lige sådan placering af billeder og tekstens flåd omkring dem.

Hermed skulle en afgrænsning af teksteditering som begrebet i det følgende bliver brugt, være foretaget.

Så er der spørgsmål som skydning, (leading, ekstra bly mellem linierne), knibning, tekstcentrering, lige venstre og lige højre-margin samt både lige venstre og højremargin.

Disse funktioner udnytter at kunne sende til printeren, selv de mindste fra hinanden skelnelige bevægelser og er at ligne ved grafisk udprintning, altså layout og ikke redigering.

Der er spørgsmålet om forskellige skriftsnit og størrelser. Hvis man i sin tekstformatering udelukkende holder sig til de forskellige skrifttyper som ens printer har indbygget, vil den behandling man giver sin tekst være en simplere formatering.

Og så er der endelig adskillelsen af editering fra tekstformatering.

Til tekstformatering hører brug af ikke læsbare tegn. Dvs. at tabuleringer, ASCII x09, PageBreak (FormFeed), ASCII x0C, mellemrumsblanktegnet "Non Breakable Space", ASCII x10, som får "10 kr." til at stå på samme linie osv., er led i formateringen, men som defineret her, ikke henhørende under editering.

Og her er så det område der er levnet for hvad editoren må tilskrives omhandle.

En editor kan redigere ASCII-tekst, formatere den, så længe dette ikke indebærer anvendelsen af ikke læsbare tegn.

Sandt at sige kender jeg kun éen eneste editor som er så begrænset, nemlig AmigaDOS's Ed, men alligevel er det den jeg selv benytter mest.

Editorers anvendelsesområder

Når man kommunikerer på f.eks. internettet er det behageligt at skrive så læsere på flest mulige maskiner kan læse det. Der findes ingen standard som er verdensomspændende, ikke engang fra den side af vejen jeg bor på og over til den anden, så derfor er 7-bits ASCII fuldt tilstrækkeligt for en editor i den sammenhæng.

Det en editor er eminent til, er arbejde i ren ASCII. Derfor har mange specialprogrammer som C-compilere, assembly-assemblere og DTP-programmer egne indbyggede editorer.

F.eks. er det nødvendigt for en assembler at få sin kildetekst i tre spalter, en for mnemonics, en for argumenter og en for kommentarer, for at kunne oversætte teksten uden mislyde.

Dette klarer en editor som Ed helt fint fordi det bare er at sætte en passende tabulering med *<Esc> *st...et el. andet*.

Derimod er programmering i Pascal, C, shell-scripts o.a. ret afhængigt af mindre forskelle i indrykninger for overskuelighedens skyld.

Her kommer Ed til kort fordi det kræver indtastning af mindst fire taster for at tilfredsstille en sådan formatering. *<Esc> *sl7* for f.eks. at få en indrykning på seks blanke.

Ydermere er man nødt til at kunne huske hvor mange successive blanke man tastede ind sidste gang, for tilbageføringen til foregående niveau.

Special-editorer medfølgende de programmer man køber dem med, er som oftest indrettede på at netop dette programs specielle behov bliver tilgodeset.

Dette gælder assemblere, compilere, såvel som DTP programmer og andet.

I "Professional Page" kan ikke læselige tegn ses som oversat til tekst i editor-delen, ligesom i WordPerfect's split-vindue. Der kan blot ikke søges på disse tekst-fremvisninger, hvilket må siges at være en utilfredsstillende mangel når det gælder tekstformateringsøjemed.

Ingen af disse mangler gør sig gældende i Ed fordi den er for primitiv og derfor ikke gør sig ud for mere end hvad den er.

Tekstredigering kontra -formatering

Til AmigaDOS hører tre editorer som alle har været brugt til arbejdet med at fremstille operativsystemet. Derfor er ingen af dem egentlig Intuition-venlige el. måske bedre udtrykt, WorkBench-venlige.

De er programmeret om og om for at tilfredsstille behovet i systemudviklingsarbejdet og på denne baggrund må udviklingen af Ed fra version 1.0 til 2.0 siges at være en udvikling foretaget med tigerspring.

Det må tages i betragtning hvordan systemeditorer fra andre operativsystemer fungerer. Dette er kun nævnt for at belyse hvor nøjsom man må være for at kunne slå sig til tåls.

Editoren MEmacs er et program som er overført fra Unix-miljøet til Amiga-udviklingen. På flere punkter udmærker MEmacs sig fra GNU-Emacs som nok må være dens nærmeste forbillede, mens på andre punkter lader den noget tilbage at ønske.

Men som sagt, den er udviklet af programmører som primært ønskede et værktøj til udvikling af et Amiga-operativsystem.

Denne editor har derfor muligheden for at indrykke som foregående linies første læsbare, ikke blanktegn, ved det simple tastetryk <Ctrl>+<j>.

Dette er især praktisk når man programmerer betingede forgreninger. Hver betingelse bliver visuelt understreget ved sit indrykningsniveau.

Såvidt min viden, er denne facilitet kun anvendt andetsteds af Borland's Pascal-editor for MS-DOS miljøet.

Denne indsætter en tabulering på anfordring, ASCII x09 og kan formås til at vedblive denne indrykning ved hver tastning af <RTN>.

Når den omlejrende løkke el. betingelsessætning skal tilgås, kræves der blot et tast på BackSpace for at nå dette niveau på en ny linie.

I princippet gør det samme sig gældende i MEmacs, men når man gemmer en fil med denne form for tabulering i MEmacs, vil tabuleringer ikke automatisk erstattes af blank-mellemrum således som Ed opfatter tabuleringer. Derfor er MEmacs ikke særligt god til tekstformatering udenfor sit eget miljø. Men dette skal imidlertid ikke forklejne at hvis man lærer sig det særlige programmeringssprog som MEmacs's er, har man et overordentligt stærkt værktøj. Den er blot monocrom, og efter at version 2.0 af AmigaDOS Ed er kommet har jeg totalt skippet MEmacs.

En facilitet som kun MEmacs og CygnusEd har skal dog lige nævnes. Ved enkle tastetryk kan de gå fra niveau-adskillelse til niveau-adskillelse.

MEmacs fra stjerne til næste stjerne f.eks. hvor CygnusEd nærmere søger på venstre og højrevendte paranteser og klammer, hvilket MEmacs naturligvis også kan.

I AmigaDOS Ed er man nødt til at skifte venstre margin konstant når en tilsvarende effekt skal opnås.

Men når man ved at et ***If*** eller en venstreklamme ***{*** altid afsluttes af et ***EndIf*** eller en højreklamme ***}*** kan man jo taste disse ind på engang og så indsætte niveauets sætninger derimellem.

Bruger man muligheden for at anvende tabuleringer ved niveau-indrykninger i programeditering, er der ikke andre steder end i AmigaDOS Edit at jeg er stødt på muligheden for en ***global søg og erstat***-funktion som kan erstatte tabuleringer med blank-mellemrum.

Dette kan gøres med et gennemløb af filen med kommandoen "0(f/I/;?;e/I/ /)" for hver gang et niveau tabuleringer skal afstrippes.

Mellem hver gang skal man gå til toppen af filen.

Med kommandoen ***0(f/I/;?;ge/I/ /)*** fra toppen af filen kan samtlige tabuleringer udskiftes på engang. (I'et står for et tabulatortegn, ASCII x09.)

For Ed, MEmacs, TxEd, såvel som for compilerings- og assembleringsprogrammer og lignende specialeditorers vedkommende, gælder det at de ikke accepterer linielængder længere end 256 tegn, hvilket i realiteten er 255 fordi der skal være plads til et ***LF***, LineFeed-tegn.

I MEmacs kan man ikke se mere end antallet af tegn som skærmbredden rummer – resten proklamerer deres eksistens ved et $-tegn sidst på linien. I programmeringsøjemed er dette udmærket fordi en linie afsluttes f.eks. med et semicolon.

Men for fremstilling af løbende tekst kan det godt være et irritationsmoment. Dvs. tekst som skal importeres til formatering i et formaterings- el. egentligt DTP-program. Her skal linier og ord gerne ombrydes afhængigt af den skrifttype og størrelse som bruges.

Der ingen problemer i at flytte tekstfiler fra f.eks. InterWord, ProWrite og WordPerfect til systemopfattelige filer. Blot skal man huske at gemme, udtrykkeligt i ASCII, og hvis der er valg mellem ***LF***'s for hver linie og hvert afsnit, skal programmer gemmes med et ***LF*** for hver linie.

I ProWrite er der f.eks. intet til hinder for at have tekstlinier på op til 65.536 bytes eller mere. I AmigaDOS Edit er der heller ikke lignende begrænsninger. Det er simpelthen et spørgsmål om hvor megen hukommelse der er til rådighed (Edit bruger dog dobbelt så meget hukommelse???, idet den automatisk skaber en sikkerhedsbuffer).

I en systemforståelig fil, altså en ikke løbende tekst, vil så lange linier dog aldrig være aktuelle. Det er et spørgsmål om hvor mange kommandoer som kommandofortolkeren er i stand til at kapere på éen gang.

C-compileren er udmærket i stand til at forstå og fortolke en linie på 4.194.304 bytes hvis det skal være, men hvem i alverden gider at finde fejl på en sådan linie.

Når denne diskussion har været fornemmet aktuel, er det fordi et utal af editorer tilbydes på markedet.

Skal man hjælpe en bekendt med at konfigurere sin maskine er det imidlertid ofte utåleligt, ikke at kunne navigere sig rundt på maskinen.

Kalder man Ed viser der sig ofte en ukurant udgave af éen el. anden editor som har sit helt specielle betjeningssprog i form af tastatur-genveje. Dette fører til at hvad man selv mente var færdighed, uværgerligt kommer til at tage sig ud som uindskrænket tumpethed.

Skal en enkelt editor fremhæves som særligt all-round anvendelig, må det absolut blive CygnusEd. Med hensyn til indrykning besidder den ikke facilitetten, men det kan programmeres som makro i ARexx f.eks.

Bruger man tabuleringer til indrykningsniveauer vil disse blive gemt i filen. Dette vil AmigaDOS og ARexx ikke finde sig i, men måske vil de fleste compilere nok helt overse at de er til.

Som en anden løsning kan man i CygnusEd vælge at lade Tab-tasten indsætte et antal blanktegn. På denne måde kommer den til at fungere noget lignende AmigaDOS Ed. Men den nemme måde at sætte marginer på fra tastaturet som i AmigaDOS Ed har CygnusEd ikke. Der er man henvist til den grafiske brugerflade.

AmigaDOS Ed er en linieorienteret editor. Dette indebærer at tekstmanipulationer fortrinsvis foregår på hele linier ad gangen. Derfor er denne ikke så håndterlig med hensyn til automation. Der findes heller ingen adgang fra Ed til at bruge clipboard.device. Man er henvist til f.eks. at bruge Snap eller, i mangel af bedre, CONClip.

CygnusEd har mulighed for at "klippe" enkelte ord og bogstaver og sætte dem ind igen.

Og CygnusEd har mulighed for at gemme makroer under <F>-tasterne i fire niveauer, så der skulle være mulighed for altid at have en funktion parat når behovet opstår.

F.eks. er der i ProWrite kun adgang til et niveau af <F>-taster. Til gengæld kan man se disses funktioner i rullegardinet. I CygnusEd må man lave sig et lille skilt da det jo nok ikke er samtlige 40 funktioner man vil kunne huske i hovedet.

Men for alle programmernes vedkommende er der adgang til at klikke et shell-vindue frem og tilbage. Man kan derfor med fordel lave sig et assignment til et specielt Rexx:<dir> som man så i shell'en kan afgive en "dir" kommando på.

Så kan man ved hjælp af Snap hente filnavnet til ClipBoard og bare indsætte det på kommandolinien i editoren eller dennes requester, når man vil have afviklet sin specielle makro.

Ved valg af editor er der flere for-

hold som gør sig gældende, men nok først og fremmest det, at det er de tekstprogrammer som reagerer langt hurtigst på tastaturet.

De anvender systemets skærm-skrift og behøver således ingen skuffe med mere end denne, eventuelt en ekstra hvis man i WorkBench f.eks. foretrækker at der kan stå lidt mere til hver ikon.

ProWrite kan startes op i WorkBench-farver og kan tilfredsstille kravet om hastighed på denne måde.

Her er det imidlertid blot underforstået at den skuffe som rummer alle de firs flotte skriftsnit man ellers er så glad for, ikke bliver tildelt værdien af ***Font:<device>***. For så er de fordele man ellers opnår med hensyn til hast når programmet skal startes, forspildt.

Det er meget almindeligt at maskiner er langt over et minut om at boote, hovedsageligt fordi der ligger tonsvis af skrifter som skal registreres af systemet før det kan komme videre.

Min maskine er omkring et halvt minut om at boote færdig når der tændes. En "Hot-ReBoot" klares på omkring det halve når soft-kicken er læst ind.

Til gengæld har jeg et væld af kommandofiler som har iconer fra IconX, således at éen skuffe tildeles værdi af ***Font:<device>*** i éen sammenhæng og en anden for en anden opgave. Det samme gør sig gældende med hensyn til ***Rexx:<device>***.

CygnusEd har en facilitet jeg ikke har observeret ved noget andet program. Det kan lade sig gøre i en ASCII-fil at kopiere og indsætte tekst i spalter.

Liniebredder på 50-54 tegn er passende for et antal fiksationspunkter når man læser en skærmtekst (og for den sags skyld også andre) og også skal være i stand til at kunne finde næste linies begyndelse.

Kører man i en højere opløsning end de gængse kan en sådan opdeling af skærmen i spalter måske være på sin plads. Ydermere kan man sende denne spalteopdelte tekst direkte til sin printer med dennes indbyggede skrifter.

ProWrite har også denne facilitet, at kunne dirigere printeren i spalter i dens indbyggede skrifter. Men det er så spørgsmålet om hvor megen anvendelse det vil kunne finde, da vel ingen private har printere i A3-størrelse. Og horisontal udskrivning (Landscape) er principielt grafisk udskrivning og er derfor en layout-opgave.

Vil man kreere en fil for AmigaGuide med spalteopdelt tekst er der faktisk kun CygnusEd som kan klare det, uden alt for meget besvær.

Her kommer f.eks. ProWrite og WordPerfect helt til kort.

Men så er der spørgsmålet om samarbejde med database og regneark.

For at kunne få et tekstprogram til dette skal der være en MailMerge-funktion, og dette er der ingen editorer som besidder.

Dette er rent og skært et spørgsmål om tekstformatering og til dette er det nødvendigt at være i besiddelse af WordPerfect, ProWrite, FinalWrite, WordWorth og hvad de ellers alle sammen hedder.

De ældste har ikke muligheden for skalerbare eller vektoriserede skrifter. Til gengæld er et program som WordWorth f.eks., aldeles uanvendeligt som editor idet det ikke er konsistent i sin måde at gemme ASCII-filer på.

Sammenfatning

Hermed vil jeg forsøge at begrunde hvorfor jeg er forfalden til AmigaDOS Ed og Edit.

Når der er problemer med at få en maskine til at køre er man ofte nødt til at surfe rundt på umådelige dir-lister. Den bedste måde at overskue disse på er ved at omdirigere output til en midlertidig fil i ***RAM:***.

Dernæst kalde systemets editor "som alle kender" (der skulle ikke les), og ved hjælp af søgefunktionerne at få dannet sig et overblik over hvilke programmer som har til huse hvor.

Imidlertid viser erfaringen ofte, at den maskine man har for sig hvorpå der står Amiga, er konfigureret med et helt andet operativsystem.

Derfor virker intet af det som står i maskinens manual.

Hvis man så udbeder sig manualen til editoren, opsætningsprogrammet eller hvad det nu måtte være, bliver man ofte skuffet. De værktøjer som skulle bringe en i stand til at give en hjælpende hånd, findes ikke.

Jeg har min egen teori om at der sjældent på copy-parties er nogen som medbringer en fotokopieringsmaskine.

Når jeg ud af en editeret fil skal frembringe en løbende tekst til formateringsprogrammet, henter jeg den ind i Edit hvor det at concatenere to linier gøres ved kommandoen ***cl/ / + <RTN>***.

Der findes godt nok i Edit en kommando som repeterer den sidst afgivne kommando, men da Edit er fra WorkBench 1.2's tid, er den blevet overhalet indenom af Shell'ens history-buffer som også Edit anvender.

Shell'en ombryder automatisk linierne i shell-vinduet hvilket derfor også gælder Edit.

Den højeste længde jeg har konstateret på et af mine egne afsnit, var 848 tegn.

Når dette lægges på en side ser den godt nok noget sort ud. Når jeg så sætter Edit's MAX-linielængde til 1000 tegn er det fuldt ud tilstrækkeligt.

I tekstformaterings-programmerne samt CygnusEd skal man dirigere rundt med cursoren for at slette et linieskift med <Delete> eller <BackSpace>.

Derefter skal man indsætte et mellemrum og dirigere rundt med piletasterne. Ydermere ombrydes linierne ikke i CygnusEd, så man ser sjældent mere end et afsnit ad gangen (dvs. liniens hale).

Når man så concatenerer et par linier, kan det sagtens forekomme at der spredt et par steder ned over skærmen pludselig står en række ord og tegn på tværs af skærmen.

Afsluttende bemærkninger

Udgaverne af MEmacs og Edit er begge hentet på et diskettesæt fra efteråret 1988 med navnet AmigaDOS Enhancer Software.

Der er ingen copyright meddelelser i Edit, men den er dateret den 14. April 1987.

Copyright på MEmacs er: Micro-EMACS V1.3, ©Copyright 1986 Commodore-Amiga, Inc. og MEmacs daterer sig til den 6. September 1988.

Udgaver af disse programmer, distribueret på diskettesæt fra 1992 og 1993 hørende til WorkBench henholdsvis 2.0 og 2.1 virker ikke.

Iøvrigt virkede WorkBench 2.1 ikke som system, og derfor er afprøvningen af de systemtilhørende programmer foretaget ved at plukke fra forskellige udgaver af systemet.

Så vidt mig bekendt er der ikke kommet en manual til system 3.x udover en lille brugerhåndbog med,- "Lidt om alt, kort fortalt".

Når ingen bruger AmigaDOS på deres maskiner er dette jo, forsåvidt, heller ikke nødvendigt. □

Jul + Amiga + Joystick = ???

■ *Af Morten Skov*

Der er krummer i tastaturet, kyllingefedt på joysticket og tusindvis af grantræer har måtte lade livet, for at vi danskere kan fejre resterne af den hedenske fest, som kirken ikke kunne komme til livs og derfor overtog. Ja, det er i sandhed blevet jul i Danmark, tiden til julekalender, julemænd og julemad... Men førhen også kendt som Amiga'ens storhedstid, ikke mindst på spilmarkedet, men tiden ændrer meget og idag er det nok tvivlsomt om Amiga'en bliver særlig synlig i Juleræset. Næh, de dominerende maskiner bliver nok Playstation og... suk... PC, men stop! Før vores hoveder synker helt ned i julegrøden, så lad os tage et kig på, hvad der trods alt kommer.

Good Ol' England

Lad os starte i Amigaens gamle storland – et af mange – nemlig England. Englænderne har jo i mange år været stedet for Amiga-software, men i det sidste år har det haltet lidt. Men inden jul skulle vi dog blive begavet med følgende, som du som trofast læser af Amiga Advis måske allerede har hørt lidt om: **Vulcan Software** kommer med *Bograts*, *Jet Pilot* og efter jul vil også *Tiny Troops*, et **Mindscape**-spil aldrig udgivet, alligevel komme i handlen. **Team 17** vil prøve at sælge dig *Worms: The Director's Cut*, som er en stærkt forbedret udgave af megasællerten Worms. **Audiogenic** udsender *Brian Lara's Cricket*. **Warner Interactive** bringer os et nyt afsnit i den uendelige historie om *SWOS*. Denne gang med den originale titel *SWOS 96/97*. Canadiske **Click Boom** har som bekendt lavet *Capital Punishment* og **Domark** skulle omsider være blevet færdig med *Championship Manager 2*. **The Bitmap Brothers** har *Chaos Engine 2* klar og i **OTM**'s gryder bobler *Enigma*, *Virtual Karting deluxe*, *Virtual Rally* og *StarFighter* – her har jeg dog mine tvivl med hensyn til, om de når at blive færdige til jul, men man kan jo håbe. Et nyt firma ved navn **Forgotten Myths Software** kommer med *Wingnuts* og en butik i England, der hedder **Direct Software** vil lave et spil, der skal hedde *The Haunting*, det kræver AGA, 6 MB og CDROM og det ser rigtig godt ud, ja faktisk ser det så godt ud, at jeg overvejer at anskaffe mig et længe ønsket CDROM-drev bare pga. det. Også **Effigy**, dem med *Pinball Prelude*, har godt nyt til CDROM-ejerne, fra nu af vil deres spil nemlig kun komme på hybrid-CD'er med både PC- og Amiga-versioner på. Det første bliver – sjovt nok – *Pinball Prelude* og bagefter et puzzlespil ved navn *Necromantics*. **Flair** har også lovet os *Double Agent*, men jeg tvivler nu.

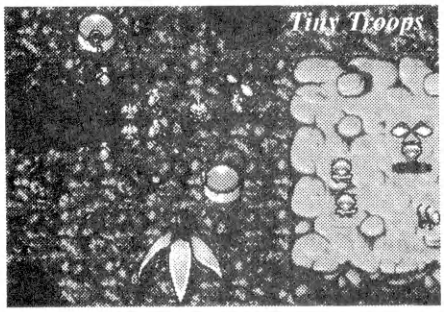

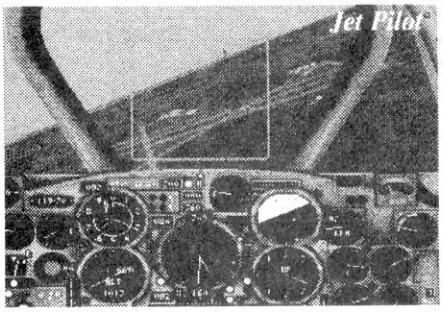

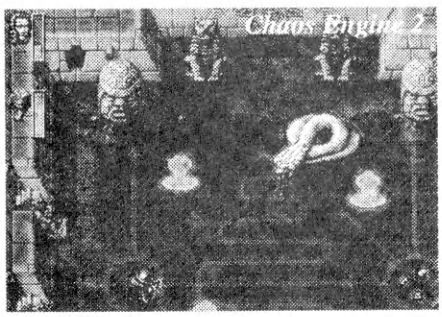

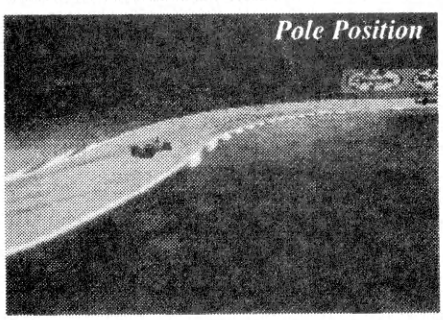

Så vidt England, jeg håber ikke, jeg har glemt noget. Men nu er det også tid til at vende næsen mod syd, mod vores store nabo og ikke kun på grund af billig julebryg, men Tyskland er også kendt for sin Soft- og Hardware til Amiga'en. Her kan jeg nævne et par titler fra vores store broderland: *Pole Position*, *Trapped* og *Whale's Voyage 2* til CDROM.

Ønskesedlen

Så har jeg fortalt lidt om de spil, jeg kender til og hvad har jeg så tænkt mig at købe? Jo, min ønskeliste ser sådan ud: AGA-ejere:

Worms: The Director's Cut
Capital Punishment
Chaos Engine 2

Ejere af EGS og derover bør overveje følgende:

SWOS 96/97
Championship Manager 2
Chaos Engine 2

Er man så heldigt at have CDROM bør man også købe disse titler, men samtidigt huske på *The Haunting*. Der er altså masser at ønske sig eller bruge de resterende julegavepenge på.

Fed Jul... eller...

Det her kunne lyde som en hel masse, men kigger man et par år tilbage vil man se at der i 1992 kom flere spil på en måned, end vi idag får på et helt efterår! Nå, jeg har ikke lyst til at slutte negativt og hvis man kigger på titlerne, ser det da også spændende ud. Her til sidst skal der bare lyde et kæmpe:

Glædelig Jul til alle Amiga-ejere derude!

Det skal nok blive en spændende Jul og et godt Nytår. Et nyt år, der vil bringe mange nye titler til Amigaen, så smæk Absolute Christmas på CD'en og smag på risengrøden med velbehag. □

Vulcan-udbrud

■ Vi har til dette nummer fået tilsendt 2 dugfriske spil direkte fra Vulcan Software, men desværre fik vi dem først 2 dage før dette nummer skulle være færdigt. Men da vi ikke havde nogen spil testet, valgte vi at arbejde hurtigt for at få dem med.
Samtidigt er der flere spil lige på kanten til at komme, jeg kan her nævne Capital Punishment som allerede nu ligger på Betafon's hylder og det skulle der gerne være plads til i næste nummer.
Men hvorom det så er, så har vi ikke haft den nødvendige tid til en grundig gennemgang af deres spil, det skal I lige være klar over inden I læser anmeldelserne og før I kigger alt for meget på karaktererne.

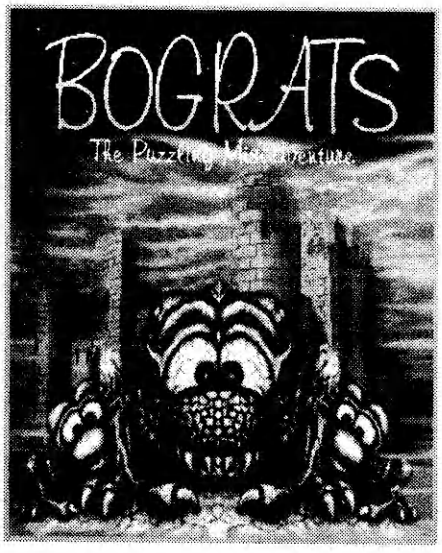

BOGRats

Har du altid drømt om at være mor til 2 små flemminger der på ingen måde kender til andet end at gå lige ud og kravle op af alle de trapper de støder på, ja så er BogRats et spil for dig.

BogRats er et opgave-platformsspil, lidt en blanding af Lemmings og Super Frog.

Opgaverne består groft set i at du er den omsorgsfulde BogRats mor der skal få de 2 BogRats-børn sikkert frem til deres bestemmelsessted, en rigtig Lemmings-opgave, mens spillets udseende og måde man løser opgaverne på er hen i Super Frog-stilen.

Der er 60 forskellige niveauer der gradvist bliver sværere, med flere og mere udspekulerede måder hvorved et niveaus opgaver skal løses på.

Et niveau indeholder er række forhindringer som huller med pile nede i som enten skal passeres eller fyldes ud med en rød tønde, håndtag der skal aktiveres i den rigtige rækkefølge, flammer der skal undgås eller slukkes, små vægge der skal sprænges væk med bomberne for at skabe fri passage m.m.

Bomberne finder man rundt omkring på de forskellige niveauer og de kan bruges ved enten at sættes ned eller skubbes fremad, mens nøglerne er nogle man skal have de kære små BogRats til at samle op.

Rundt omkring samler man også hjerter op og der er mange, men tro mig, hvis man ikke passer på, mister man dem lige så hurtigt og når man ikke har flere, ja så er man færdig som gårdsanger.

Hver gang man vil gemme der hvor man er kommet til i spillet bruger man 20 hjerter på det, og hver gang man mister et af BogRats-børnene ryger der 3 hjerter, for slet ikke at tale om hver gang man selv kommer til skade.

Grafikken er sådan set god nok, ikke noget specielt men ok. til et sådant spil, det samme gælder lyden, den opfylder ganske udmærket opgaven som baggrundslyd og passer ganske godt til spillet så man ikke bliver træt af det lige med samme.

BOGRats

Udgiver:
Vulcan Software
Udlånt af:
Vulcan Software
Pris:
£ 12,99
Disketter:
4
Kræver:
Standard A1200

Grafik:	8
Lyd:	8
Gameplay:	9
Generelt:	9

BogRats installeres på harddisken ved at man opretter en skuffe hvor man nu vil have det liggende og så flytter man ikonerne fra disketterne over i skuffen – hvor nemt kan det blive?

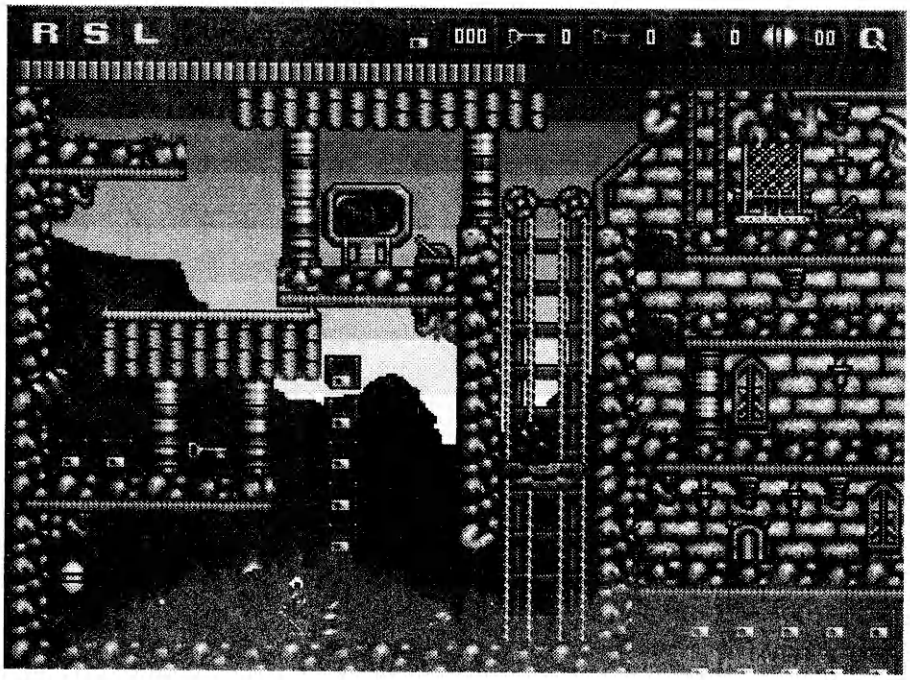

Konklusion: Er man til opgavespil som Lemmings og godt kan lide platform-spil, kan jeg kun anbefale BogRats, det er et ganske udmærket spil. Samtidigt er det et af Vulcan Software's lavpris-spil.

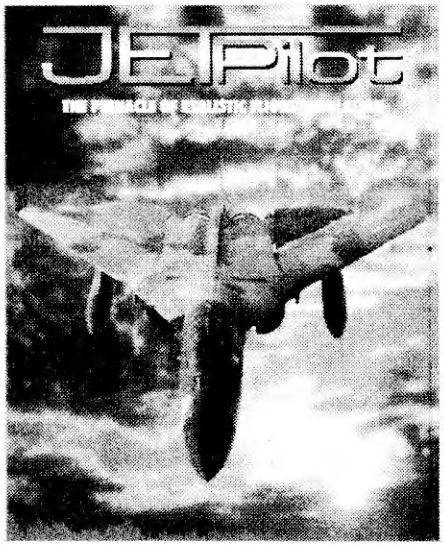

JETPilot

Det er efterhånden et stykke tid siden der sidst kom en fly-simulator til Amiga'en, men nu fyldes luften igen af øredøvene brag fra fly der gennembryder lydmuren.

JetPilot er navnet på en ny fly-simulator fra Vulcan Software og ifølge dem selv skulle det være en rigtig realistisk fly-simulator, men er det nu også det?

Ja, det ville jeg godt give jer svaret på, men som nævnt tidligere, har jeg ikke haft den tid der skal til for at kunne danne mig et klart billede af det, men døm selv.

JetPilot installeres ved at man starter spillet op som om man ville spille det. Det første man kommer ind i er en menubjælke hvor man vælger system, hvorved man kommer ind i opsætningen af spillet og her kan det installeres.

Desværre har man kun 2 valgmuligheder (hd1 eller 2), men tilgengæld kan man bagefter flytte den oprettede skuffe hvorhen man vil, uden at skulle til assign'e den eller lignende.

Jeg havde nogle problemer med at få det til at køre stabilt, først troede jeg at det var pågrund af at DirOpus og WB stjal for meget af min ChipRAM, men efter utallige forsøg viste det sig at være min StarBlanker og JetPilot som lå og sloges om retten til at være fremme på skærmen.

Det hjalp først rigtigt da jeg fjernde StarBlankeren, men så kørte det til gengæld også fint. Her kunne de godt lave det samme som Slamtilt der overtager computeren helt og fuldstændigt så selv et reset ikke er nok til at smide det ud af systemet.

JetPilot indeholder 20 demoflyvninger, 21 træningsprøver, 19 øvelser der skal tages i rækkefølge samt 8 kampmissioner.

Ved hver flyvning kan man vælge de forhold man ønsker at flyve under, hvilken årstid, tid på dagen, vindstyrken, temperaturen, hvad lufttrykket skal være plus mange flere, hvilket godt kunne tyde på at JetPilot er en meget realistisk fly-simulator.

Der er mange indstillingsmuligheder, bl.a. kan man vælge Aalborg som startlufthavn, men også grafikken er der mange indstillingsmuligheder på, og når de er i top har man faktisk en rigtig god grafik hvor man bl.a. kan se de enkelte huse fra over 5.000 fods højde, ikke detaljeret men stadigvæk ret overbevisende alligevel.

JETPilot

Udgiver:
Vulcan Software
Udlånt af:
Vulcan Software
Pris:
£ 16,99
Disketter:
4
Kræver:
A500 med 1 MB Ram
Anbefalet:
Min. 030 med 6 MB Ram, hvis man skal have fuldt udbytte.

Grafik: 10
Lyd: 7
Gameplay: 9
Generelt: 9

Lyden er af almindelig flysim-standard, med summe-summe og så den mekaniske computerstemme der giver instrukser over radioen, dog giver det lidt ekstra at du selv kan rekvirere vejrudsigten over radioen o.l., at det ikke kun er envejskommunikation.

Konklusion: JetPilot er et meget omfattende spil og manualen man har inde i spillet er ikke specielt læsevenlig, den er meget uoverskuelig.

Hvad enten du er til flykamp eller bare flysim i al amindelighed, er jeg sikker på at der er mange timers underholdning, bare det at lære spillet at kende er et studie i sig selv, mange funktioner har flere knapper der skal aktiveres på engang osv.

Både BogRats og JetPilot er blevet testet på en A4000 med 18 Mb Ram.

DE TO SPIL SKULLE KUNNE FÅS HOS AMIGA SOFT ELLER BETAFON. □

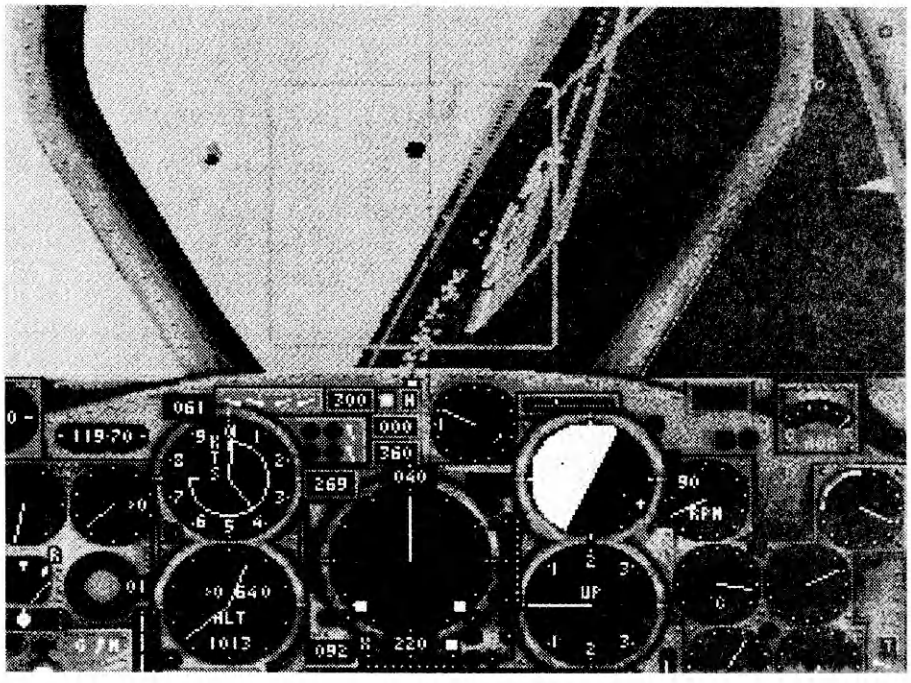

Internet-Adresser

■ Vi vil denne gang her i Internet-adresser starte med en praktisk oplysning:

Amiga Advis har nu fået sin egen e-postadresse, så nu kan I skrive direkte til os på ***AmigaAdvis@Vestnet.dk***.

Michael Pedersen er navnet på en af vores læsere som her fra starten af december har oprettet en hjemmeside. Han vil bestræbe sig på at have de sidste nye demo-udgaver af Miami, IBrowse, Yam og AmiFTP samt have relevante Amiga-links.

Adressen er ***http://home3.inet.tele.dk/chartech***.

Derudover har vi kigget på kunst og kultur:

For de kultiverede Internet-surfere har vi her et vaskeægte Web-museum, hvor man rigtigt kan gå på opdagelse i den store kunstverden på ***http://sunsite.une.edu/WM/***.

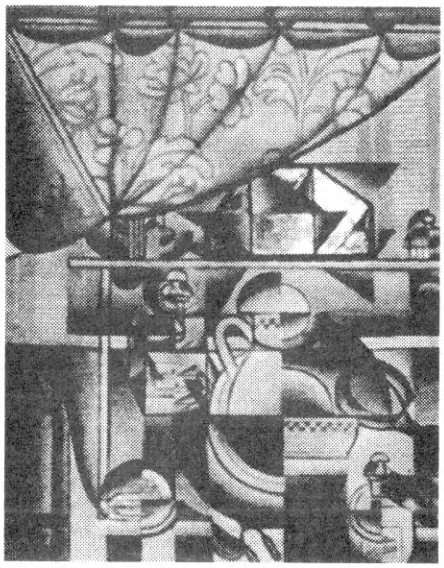

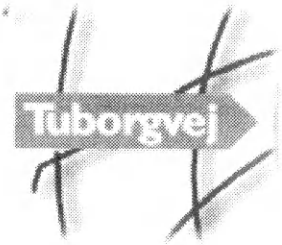

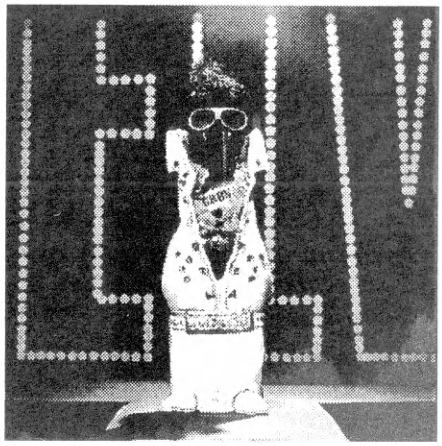

Er man mere til kultur, ja hvad kan så være mere rigtigt end at besøge Tuborg's hjemmeside. Dér kan man rigtigt slå sig løs med øl, musik, javaguitar og naturligvis links direkte til Elvis.

Hvad mere kan man ønske sig...

KONKURRENCE

Så er det igen tid til konkurrence, og denne gang drejer sig om en grafik-konkurrence:

Tegn et billede til forsiden af næste nummer af Amiga Advis og vind en CD-Rom samt 6 måneders forlængelse af abonnementet på Amiga Advis. Til andenpladsen vil der også være en CD-Rom.

Data Service har venligst sponsoreret en ***Aminet 15*** og en ***Amiga Developer 1.1*** til præmie. Vinderen af konkurrencen får naturligvis lov til at vælge først mellem de to CD'er.

Vi skal senest have dit billede den 23/12 med mindre du kommer til The Party i Aars, så find dine gamle tegninger frem eller tegn noget nyt og send det til os.

For dem der kommer til The Party kan man nå at aflevere forslagene til og med kl. 24.00, fredag den 27/12 (første dag). Vinderen findes ved en åben afstemning om lørdagen (anden dag), hvor man kan nå at afgive sin stemme frem til kl. 24.00. Vinderen vil blive offentliggjort den sidste dag på The Party.

De eneste krav for at kunne deltage i vores konkurrence er at man skal være abonnent og baggrunden på billedet skal være hvid – ligesom på de hidtidige numre af bladet.

Vi forbeholder os ret til evt. at bruge de indsendte billeder i forbindelse med bladet senere hen.

Med venlig hilsen og håb om en masse spændende forslag

Amiga Advis

Computere

Amiga 1200 **3.495,-**

Amiga 1200 Tower **5.995,-**

Amiga 1200 Power Tower **9.995,-**

* A1200 i kæmpe tower * 68030 50 MHz *
* 10 MB RAM * 1,6 GB harddisk * CD-ROM *

Amiga 4000 TE **12.695,-**

Ny stor Amiga computer. Kræver 030-060 CPU kort.
* Full-Size Tower kabinet * 6 x 5,25" & 5 x 3,5"
* A4000T Motherboard * 5 Zorro III slot * O.S. 3.1
* Fast AT og FAST SCSI II controller * 230 Watt
* High-Speed seriel & parallel porte * Keyboard
* AGA Grafik * 3,5" floppy * Mus m.m. Tilbehør:

030 CPU kort **995,-**

2 GB HD + 8 MB RAM + CD Drev **2.995,-**

DraCo

Draco er en ny super Amiga computer, der er specielt designet til digital video, 3D grafik, billedbehandling og multimedia opgaver.

Med 68040/60 CPU, super high-speed 24 bit grafik (4MB V-RAM), SCSI 3, CD-ROM drev, Tower kabinet, OS 3.1, Paralelle bussystemer, Digital Video bus m.m.

Kan udvides med DEC Aplha 450/900 MIPS CoProcessor.

Draco 040 System **24.995,-**

Draco 060 System **28.495,-**

Alle Amiga computere har 3,5" drev, mus, Kickstart 3.1, AGA grafik (24bit palette), stereo lyd, seriel og parallel port samt AT harddisk controller.

Accelerator kort

CyberStorm MKII

Nyt accelerator kort til A4000 og A3000 fra phase5.
* Alt på et enkelt kompakt kort til CPU slot.
* 4 stk. 72pin SIMM RAM sokler (128MB).
* Mulighed for PowerPC upgrade hos Scanteam.

CyberStorm 060 MKII **5.695,-**

50/100 MHz 68060 CPU med FPU og MMU.

CyberStorm 040-40 MKII Spørg

40 MHz 68040 CPU med FPU og MMU.

CyberSCSI modul MKII *5%* **995,-**

Fast SCSI II modul (10MB/sek.) med intern og ekstern stik. Med DynamiCache.

A2000 CyberStorm 68060 **6.950,-**

* 4 Sokler til 72pin SIMM RAM * 68020 mode
* Fast SCSI II controller (10MB/sek).

Amiga 1200

Blizzard 1230 IV 50 MHz **1.695,-**

Med MMU. Plads til 72pin SIMM RAM og FPU.

Apollo 1240 40 MHz **2.895,-**

Med MMU og integreret 68882 FPU. Kan også benyttes i standard A1200.

Blizzard 1260 68060 **4.995,-**

50/100MHz Superscalar CPU/MMU/CPU. 4-5x hurtigere end A4040. 64MB RAM plads. Lavenergi CPU, kræver ikke blæser. Passer i standard A1200.

Tillægspris for RAM ved køb af accelerator:
Lynhurtig original Hyundai 60ns EDO RAM.

4MB 178,- 8MB 345,- 16MB 785,-

Power PC 100-300 MHz Power PC kort til A1200 og A4000 (CyberStorm MKII upgrade) kommer snart.

A4000 Tower kabinet **2.850,-**

Plads til 6 stk. 5,25" og 5 stk. 3,5" drev.

A4000 Tower 7Z3 **4.250,-**

230 W PSU * 7 stk. Zorro III (PC/Video) slot.

A1200 Tower kabinet **2.695,-**

Plads til 6 stk. 5,25" og 5 stk. 3,5" drev.

A1200 Power Tower kabinet **4.650,-**

7 stk. Zorro II (5 PC) * 230 W * PC tastatur interface.

Siamese System Spørg

Gør det muligt at forbinde Amiga og PC, overføre data (SCSI), dele drev, tastatur, monitor og mus m.m.

Video & Grafik

VLab Motion Video

Med VLab Motion fra MacroSystem kan man opnå fuld digital video redigering og digitale efekter på Amiga 2/3/4000 og DraCo.

* Optag og afspil video på harddisk.
* Non-Linear redigering * Digitale video effekter.
* 25/50 billeder pr. sek. 768x592 punkter.
* JPEG 1-100% komprimering.
* VHS og S-VHS in/out * Mulighed for RGB modul.
* Perfekt til afspilning af 3D animationer.

Der medfølger brugervenlig MovieShop software med avancerede video effekter (Fade, Wipe, Flip m.v.). Kan udvides med mange flere effekter, der kan kombineres, bl.a. eksplotion, 3D, kugle, roterende kasse (f.eks. med 3 video scener på siderne) o.s.v.

VLab Motion 3.6 **9.950,-**

VLab Motion 3.6 RC **7.895,-**

CyberVision 3D **2.795,-**

Nyt ekstrem hurtig 24bit hi-res grafik kort fra phase5 med virge S3 real-time 3D grafik chip.
* Til både Zorro II og III slot *
* Mulighed for MPEG og Scandobler moduler *
* Upgrade mulig fra CyberVision 1 kort *

SuperVGAmi **1.550,-**

Til A1200 og A4000. Konverterer 15KHz signal til 31KHz i 18bit. Gør det muligt at vise boot-menu, spil m.m. på alle multisync monitore.

Scandoubler **1.595,-**

15-31KHz konverter til A2-4000 video slot.

Pluto genlock **3.850,-**

Fremragende genlock til VHS og S-VHS med professionel betjeningspult.
* Video-Enhancer * FBAS - S-VHS konverter.
* Genererer egen synkron og farvereferens signal.
* Stand-By-Mode * Linear fade håndtag.
Amiga Magazine nr. 7 '96: 92 % "Sehr gut".

Neptun genlock **5.495,-**

Stor betjenings pult med 2 styre håndtag, tre dreje knapper og 8 funktions taster. Med software styring.

Spørg efter andre genlock.

Monitore

14" MicroVitic	15-40KHz	**2.995,-**
14" Ultra DG14	31-48KHz	**1.895,-**
15" Ultra DG15	31-64KHz	**2.950,-**

Flat-Square. 1280x1024 Nonl. O.S.D. 50-90Hz. Rotation kontrol. Digital kontrol. Auto-deguass. *5 %*

17" Ultra DG17	31-64KHz	**4.895,-**

* 17" Invar Mask billedrør * 1280 x 1024 punkter
* Non Interlace * Low-Radiation * 30-50 KHz
* 130 MHz båndbredde * Digital kontrol *5 %*

Software

Monument Designer 2.0 **1.650,-**

Monument Designer 3.0 Pro. **2.950,-**

Det ultimative nye 24bit titel og animations software med ekstremt mange avancerede muligheder.
Fås også i speciel VLab Motion udgave.
Amiga Magazine nr. 11 '96: "Selv sammenlignet med langt dyere programmer på PC og Silicon Graphics er der intet andet program. der blot tilnærmelsesvis har så god funktionalitet som MD 3.0... Sehr Gut 97%".

Maxon Cinema 4D *5 %* **2.395,-**

Fremragende 3D software med bl.a. Inverse Kinematik. Let at bruge selv for begyndere.

Storm C Starter Bundle **1.595,-**

Den nye C compiler og StormWizard i sampak.

Xi Paint 4.0 **695,-**

AmiNet CD 13/14/15 **129,-**

Software nyt: ScanQuix 3, Diavolo 3, Dir. Opus 5.5, CD-Creator, WordWorth 5, Final Writer 5, MovieShop 3.6, Photogenics 2 m.m. Spørg efter info og priser.

**** Få tilsendt info og priser ****

Vi har al professionel Amiga tilbehør samt video og audio udstyr (Hitachi, Pace m.v.)

5 % Ekstra rabat til Amiga Advis læsere i December på de mærkede varer.

Modem

TKR FastLine 28.800 Pakke **1.095**

V.32Terbo, V.42bis datakompression, Fax g.3, Au Fallback/forward. Udvidet Hayes kommando sæt m.r

TKR TriStar 28.800 Pakke **1.595**

V.34 FastClass modem med voice funktioner Amiga software til bl.a. telefonsvarer funktioner.

Tilbehør: Alle TKR modem leveres med strø forsyning, Amiga modem kabel, MultiFax 3 og Mu Term 3,6 software samt CD med masser af eks kommunikations software.

ISDN Blaster II **2.650**

* ISDN kort * 2 x 8000 CPS * I/O Expansionport.

Lynhurtig datakommunikation og InterNet uden og støj. Mulighed for Video telefon på Amiga.

TKR ISDN FastLink **3.495**

* ISDN modem * V.42bis kompression

Amiga Special: Sehr gut" "1MB pakket data overf på 2 min. Hermed er BTX og Internet først rigtig sjov

Internet software

IBrowse 1,0, AWeb 2.0 m.v.

Spørg efter de seneste versioner og aktuelle pris på det bedste Internet World Wide Web software.

Drev

Juletilbud:

3,5 GB Maxtor AT Harddisk **2.995,**

Ekstrem hurtig ny harddisk. Perfekt til Amiga.

1,6 GB Maxtor AT Harddisk		**1.795**
2,7 GB Maxtor AT Harddisk		**2.750**
1,2 GB Drev til Amiga 1200		**1.795**
2,1 GB Fast SCSI II Harddisk		**3.295**
4.3 GB Fast SCSI II Harddisk		**6.295**
TEAC 4 GB SCSI Streamer		**4.895**
CD-ROM AT 6 x		**650**
CD-ROM SCSI 4,4 x	*5 %*	**995**
CD-ROM Jukebox 4x4		**2.995**

Harddiske med udskiftelige Medier

270 MB SyQuest Drev		**1.650**
1 GB JAZ Drev		**4.695**
1,3 GB SyQuest Drev	*Nyhed 5 %*	**4.995**

Medier: 270MB 445,- 1GB 749,- 1,3GB 970,

Easy CD A1200 **1.195,**

CD-ROM PCMCIA interface med kabel o kabinet til drev. Indbygget audio mixe Med audio kabler og player, Cache CDFS CD32 emu. m.m.

Fås også med 4-10 x speed CD drev.

Pressen er enig: Amiga Magazine nr. 11 '9 "Redaktionens købsanbefaling". Amiga Specia nr. 10 "Sehr gut -Ingen minuspunkter".

Easy strømforsyning **185,**

Brother 730 Laser Printer		**2.995,**
* 600 x 600 dpi * 6 sider/min.		
Canon BJC-4100 farve printer		**1.995,**
Canon BJC-620 farve printer		**3.195,**
Oktagon Z2 SCSI controller	*5 %*	**1.095,**
Epson GT-5000 Scanner		**4.295,**
Ariadne Netværks kort		**1.595,**
MultiFace Ser. & Par. I/O kort		**595,**
GVP I/O Extender		**995,**
Toccata Audio kort + Software		**2.895,**
GVP DSS8 Sound Sampler		**495,**
PC og Apple Mac emulatore		Spørg

Scanteam ligger lige ved Århus banegård og rutebilstation.

Scanteam

Tlf. 86 18 16 00

Åben 10.00 - 17.30

Fredensgade 42 8000 Århus C

Fax 86 18 16 01 Giro 7 51 47 27

Køb-salg-bytte

■ Regler for annoncering i "Køb-Salg-Bytte":

Kun abonnenter kan annoncere, pirat-kopier og kommerciel handel er bandlyst, der skal angives pris (ved salg), navn og tlf.-nr. el. adresse samt anføres om det drejer sig om køb, salg el. bytte.

SÆLGES:

Acceleratorkort 1200.M tec 68EC30 28 MHz med 4Mb FastRAM.
Pris: Kr. 1000,-.

Alex, 74 53 18 32

KØBES:

SPIL A500, A1200 & CD
It came from the Desert 1+2, Flies, Cool Spot, Kult, Awesome, Mean Street 1+2, Simbad, Space Q 3, Ultima 5+6, Billy the Kid, Might & Magic 3, Weird Dreams, Gold Rush, Historyline 14-18, Fascination.
AGA: Silly Putty, Star Trek 25th, King Q 6, Super Stardust, Biing, Schatz im Silbersee, S.U.B.
CD: Prey, Labyrinth of Time, Flink.
DIV: Comic Setter (ALT), Shoot'em up Con.Set, Movie Setter (ALT).
Prisen snakker vi om.

Alex, 74 53 18 32

SCSI-II controller til A4000 (f.eks. FastLane) - kan evt. indgå i bytte-handel med Emplant deluxe (med 586- og SCSI-I moduler).

Peter, 56 99 00 91

Rise Of The Robots - CD32.
Dansk stavekontrol til KindWords 3, evt. inkl. KindWords 3.

Jan, 59 27 89 91

BYTTES:

Alien Breed 3D CD32 til Alien Breed 3D DISK.

Alex, 74 53 18 32

NÆSTE NUMMER

I næste nummer vil vi – om alt går vel – kunne byde på:

- Hvorfor lære Shell – part 4, afstripning af html-koder i WEB-sider.
- Helt ud på Internet – part 4, hvilke surf-programmer findes der?
- Anmeldelse: Zeus Bulletin Board System
- Spil-anmeldelse: Capital Punishment
- Reportage fra The Party
- Tilbageblik på året der gik
- Index '96

Derudover selvfølgelig de faste artikler som Kort Nyt, Spil på vej, Internet-adresser, Post-kassen osv.

Og husk nu at hvis i har noget at sælge eller noget i ønsker at købe, ja, så er i velkomne til at skrive til vores Køb-salg-bytte-rubrik – bare husk reglerne!

PÅ GENSYN D. 15 JANUAR!!!

Post-kassen

Drilskt Ram-ikon

Jeg har fået et sjovt RAM-ikon, som jeg gerne vil benytte som RamDisk.Og det er der mit problem er. Jeg kan ikke rigtig få det udskiftet med det gamle RamDisk. Jeg går via DirOpus ind og copy'er det nye over det gamle, men har "lidt" problemer med at save det nye ikon så det bliver hvor det skal når jeg booter min A1200HD. I kan vel ikke hjælpe mig? Tak på forhånd.

Alex Kristensen

Det kan du tro! Når du booter din computer slettes alt hvad der måtte ligge i RamDisk – og altså også ikonet. Eftersom Ram Disk'en ikke har noget standard-ikon må du derfor give den et hver gang du booter op og det gøres ved at lægge det et andet sted hvorfra det så kopieres over under hver opstart:

Du placerer ikonet i S: og giver det navnet "RAM.info". Herefter tilføjer du i din User-Startup linien *Copy >NIL: SYS:S/RAM.info TO RAM:Disk.info*

Hvis du er MagicWB-bruger vil denne dog have tilføjet linien for dig under installationen.

Du skal iøvrigt være opmærksom på, at hvis du vil have ikonet til at stå et bestemt sted på skærmen skal du, efter at have snapshot'et det, kopiere det tilbage til SYS:S/RAM.info (Copy As). Glemmer du dette vil snapshottet ikke have nogen effekt efter reboot, med mindre det er DirOpus 5.5 du har – den husker nemlig selv placeringen fra gang til gang.

ABONNÉR PÅ AMIGA ADVIS

Vi vil gerne fra Amiga Advis' side føre en aktiv prispolitik, da det efter vores mening eks. skulle kunne lønne sig at forudbestille og betale for bladet. Derfor vil der være forskellige prisklasser, ligesom vi også gerne vil støtte Amiga-klubberne og andre, der slår sig sammen om at købe bladet. For at opnå klub-/gruppe-rabatten kræves at der min. bestilles 5 stk. af samme nummer og at de bliver sendt til samme adresse.
Slå jer endelig sammen om bestillingen af bladet, for så er det Post Danmark der betaler differencen.

Butikspris:
Kr. 29,75

Abonnement:
3 numre i A4-format...kr. 81,00 (=kr. 27,00 pr. stk.)
6 numre i A4-format...kr. 156.00 (=kr. 26,00 pr. stk.)

Klub-abonnement:
3 numre i A4-format.....kr. 25,00 pr. stk.
6 numre i A4-format.....kr. 24,00 pr. stk.

De 3 første numre (A5-format) kan stadig købes for kr. 25,- (el. kr. 10,- pr. stk.)

HVORDAN BETALER MAN SÅ FOR BLADET?

Man tager et girokort og udfylder det med Amiga Advis's adresse og gironr., sit eget navn og adresse (blokbogstaver), de ønskede numre, det pågældene beløb samt hvis man ønsker flere eksemplarer af samme nr. (klubrabat).

Med venlig hilsen

Amiga Advis
JERNBANEVEJ 47
4450 JYDERUP
Tlf. 59 27 89 91
Giro 1-647-7761

Amiga Advis føres indtil videre desuden af følgende Amiga-forhandlere:
Amiga Soft, Betafon, CitiSoft, Fotohuset (Horsens), Kiwi Multimedia, Scanteam.

Data Service

74431736

Data Service
Kærhaven 2a 2th
6400 Sønderborg
disky@post1.tele.dk

phase 5
DIGITAL PRODUCTS

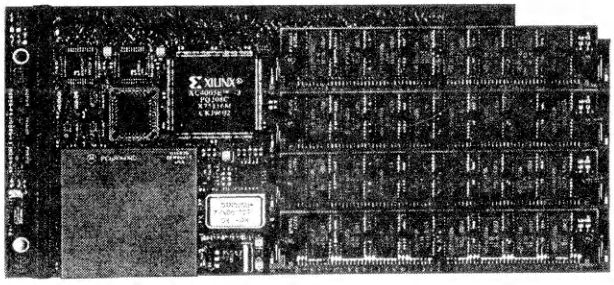

CyberStorm MK-II 060 50Mhz	5595,-
CyberStorm MK-II 040 40Mhz	3495,-

CyberVision64/3D

CyberVision 3D 2Mb	2195,-
CyberVision 3D 4Mb	2795,-
Blizzard 1230 IV	1595,-
Blizzard 1230 IV + FPU	2295,-
Blizzard 1240 EC	2695,-
Blizzard 1260	4995,-
Blizzard SCSI kit	895,-

Ring efter vores prisliste, hvor du kan se de bedste priser på følgende ting:
Harddisk, CD-Rom, CD-R, Printere, Modems
Ram, Monitor, Towers, og alt andet man bruger til sin computer.

Der tages forbehold for trykfejl og prisændringer.